1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 54.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 8 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen: noodigen hen, die iets van de Gemeente hebben te vorderen voor leverantien en werkzaamheden, ten behoeve van dezelve gedaan wegens het bezoek van Z. M. den Koning, uit, om hunne rekeningen zoo spoedig mogelijk ter Secretarie in te leveren, opdat tot vereffening de noodige stappen kunnen worden gedaan.

ASSEN, 3 Julij 1854.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

De BETAALMEESTER in het Arrondissement Assen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende deze maand en de maanden Augustus en September dezes jaars ten zijnen kantore worden voldaan de pensioenen ten laste van den staat over het 2 kwartaal 1854.

ASSEN 4 Julij 1854.

H. J. OOSTING.

COEVORDEN.

De heer Mr. A. *Slingenberg* is in het vorige no. opgekomen tegen het artikel, hetwelk wij onder hetzelfde opschrift in no. 48 geleverd hebben. ZEd. heeft ons echter niet in allen deele van het verkeerde onzer zienswijze kunnen overtuigen. Voor dat wij echter ons tegenbetoog aanvangen, moeten wij openlijk verklaren, dat wij groot medelijden hebben met de oude stad, dat wij niets liever zouden zien, dan dat zij oprees uit „den poel van ellende", waarin zij nu ligt gedompeld, dat wij *tot ons leedwezen* haar misschien door ons geschrijf hinderen in hare krachtvolle pogingen, om zich op te heffen, maar het belang der provincie noopt er ons toe; deernis met de ongelukkige vesting deed ons zwijgen, toen er sprake kwam van een afwaterings- en scheepvaartskanaal naar Ane, maar nu men voor dit kanaal eene aanzienlijke opoffering van de provincie wenscht, nu men wil dat Drenthe iets, dat haar, in ons oog, hoogst nadeelig kan worden, zal helpen bekostigen, nu men wil, niet alleen dat wij het Trojaansche paard inhalen, maar ook nog de kosten daarvan helpen dragen, nu meenen wij, dat spreken *pligt* is, al druischt ook hetgeen wij zeggen aan tegen het medelijden, dat Coevordens toestand allerwege in de provincie heeft opgewekt; wij doen het te eerder, omdat wij gelooven, dat Coevorden wel anders kan geholpen worden, als slechts de Drentsche Kanaal-maatschappij, hetzij dan met, hetzij zonder hulp, aan hare verpligtingen voldoet. In allen gevalle, wij onderwerpen hetgeen wij in het midden hebben gebragt aan het oordeel der Staten van Drenthe. Zij kunnen nu vrij kiezen tusschen het gevoelen van den heer *Slingenberg* en dat van ons; maar hoe hunne beslissing zij, zij zullen zeker bedenken, dat zij vertegenwoordigers van *de Provincie* zijn, en in de eerste plaats voor de *provinciale* belangen moeten waken.

Maar ter zake.

De heer *Slingenberg* zegt: „*dat wel niemand, die bekend is met den finantielen toestand der Provincie, zal durven beweren, dat het niet in staat zou zijn f 25.000 te betalen;*" wij gelooven, dat ZEd. hier te veel bewijst, want Drenthe *kan* betalen, zoolang de Drenthenaren met elkander nog *f* 25.000 bezitten. Wij hopen echter niet, dat de Staten met het opleggen van belastingen zullen voortgaan tot dat dit punt bereikt is. Alle belastingen zijn nadeelig en onaangenaam, en bij *iedere* belasting moet men o. i. gemoedelijk overwegen, niet of de ingezetenen dezelve *kunnen* dragen, maar wel of er *noodzakelijkheid* bestaat en *het zaak* is, om de ingezetenen daarmede te bezwaren; maar dubbel is zulks van gewigt, wanneer er reeds zulke aanzienlijke sommen ten laste van de provinciale kas genomen zijn, als in de laatste tijden heeft plaats gehad.

De heer *Slingenberg* beweert, dat het subsidie niet weggeworpen is, maar *rijke* vruchten voor de provincie zal opleveren; ZEd. bedoelt zeker door deze *vruchten* vermeerdering van de opbrengst der provinciale belastingen; door het kanaal echter, wanneer het niet verder dan Coevorden wordt doorgetrokken, zal o. i. alleen *in deze stad* meerdere bloei ontstaan, maar in de aangrenzende gemeenten zal men er geene vermeerdering van bloei door kunnen bespeuren; dus de *rijke* vruchten moeten alleen van de gemeente Coevorden komen. Coevorden heeft eene bevolking van nagenoeg 2500 zielen, dat is omstreeks $1/_{33}$e van de bevolking van Drenthe. Wij willen nu ook eens aannemen, dat Coevorden $1/_{33}$e deel in de Provinciale belastingen draagt (hoewel dit geheel verkeerd is, daar Meppel met 6000 zielen, zijn wij wel onderrigt, nagenoeg $1/_7$e van die belastingen opbrengt, en wij zeker nader aan de waarheid zouden zijn, wanneer wij stellen, dat het weinig bloeijende Coevorden daarin slechts $1/_{66}$e deel betaalt), dan is door Coevorden in de provinciale belastingen over 1853, die, blijkens de begrooting, nagenoeg op *f* 20,000 geraamd zijn, voor *f* 606 gedragen. Nu worden de Provinciale belastingen geheven door opcenten op de Rijksbelastingen; zal dus Coevorden in plaats van *f* 606 b.v. eens *f* 1212 opbrengen, (altijd verondersteld, dat het thans $1/_{33}$e deel dier belastingen draagt), dan zullen de rijksbelastingen, zonder dat deze verhoogd zijn, daar het dubbel van thans moeten afwerpen; wij gelooven niet, dat zoodanige ongewone vooruitgang nog in de eerste 20 jaren te Coevorden is te wachten.

Wij verwachten toch van dit kanaal, zoo het daar stomp blijft loopen, niet dadelijk bijzonder groote voordeelen voor Coevordens handel; de bloeijende weekmarkt van deze stad zal er weinig door toenemen, omdat thans reeds voor het zuidwesten van Drenthe en de naburige Duitsche plaatsen de oude vesting de uitsluitende markt is, waarop *al* het koorn, de boter en de andere artikelen, die de boeren te missen hebben, worden aangebragt; deze aanvoer zal door het kanaal weinig toenemen, omdat, *om het kanaal*, de boeren waarschijnlijk zeer weinig rogge meer zullen verbouwen en zeer weinig vee meer zullen aanhouden; de rogge zal dan te Coevorden misschien *iets* duurder kunnen verkocht worden, omdat het transport gemakkelijker zal worden, maar *veel* niet, omdat dit meer gemakkelijk transport slechts over eene uitgestrektheid van hoogtens twee uur, de lengte van het nieuwe kanaal, verkregen wordt, terwijl ook thans de afvoer der rogge in vechtsompen langs de kleine Vecht kan geschieden, zoo de waterstand daarop niet al te laag is. Is dit waar van de goederen die worden uitgevoerd, niet minder waar is het van de goederen die ingevoerd worden, bouwmaterialen misschien uitgezonderd. Geen boer zal een boon koffij meer koopen, wanneer de koffij direct langs de Dedemsvaart over het nieuwe kanaal per schip in de grachten der stad kan aangevoerd worden. in plaats van per schip tot Ane en dan verder 2 uur per as, of wel geheel met vechtsompen over de kleine Vecht wordt aangebragt.

Wij gelooven dus niet, dat de handel van Coevorden door dit kanaal dadelijk aanzienlijk zal toenemen, omdat wij niet kunnen berekenen, dat de invoer of uitvoer terstond aanmerkelijk zal vermeerderen.

Het komt ons voor, dat de *rijke* vruchten, die de heer *Slingenberg* belooft, een wissel op de toekomst zijn, die deze nog niet spoedig met betaling zal honoreren.

Het kan zijn nut hebben, om eene zaak grondig te onderzoeken, en zich bij het nemen van besluiten niet te laten medeslepen door schoone luchtkasteelen, ten einde deze besluiten niet op misrekeningen gebouwd zijn en later teleurstelling baren.

De heer *Slingenberg* bestrijdt onze meening, dat Coevorden en deszelfs onmiddelijke omtrek alleen bij het kanaal belang hebben, door aan te voeren, dat het geheel Zuid-Oostelijk deel van Drenthe, bestaande uit Coevorden, Dalen, Schoonebeek, Oosterhesselen, Sleen, Emmen en de geheele marke van Noord- en Zuidbarge bij de zaak geïnteresseerd zijn én om de verbeterde waterlossing én om de goedkooper en gemakkelijker aanvoer van bouwmaterialen en winkelwaren.

Wat de betere waterlossing voor de opgenoemde plaatsen aangaat, deze zou moeten verkregen worden, doordien, bij het bestaan van het nieuwe kanaal, het Loodiep, het Drostendiep en het Schoonebeekerdiep spoediger zouden afstroomen, omdat dan het water bij en om Coevorden niet werd opgehoopt. Wij betwijfelen dit echter zeer. Blijkens de groote en officiële kaart van Drenthe, is Coevorden 9.6 el boven Amsterdamsch peil verheven, doch Schoonebeek 12.5, hooger op 15.2 en Nieuw-Schoonebeek 17.8, de marke van N. en Z. Barge 15.5, 18.4, 14.6, 20.„, 24.1, 20.5 en 19.3; de Hool, Abbing en Diphoorn, gem. Sleen, 12.2, 14.6 en 15.8, Weerdinge, gem. te Emmen 16.7, Wachtum, gemeente Dalen, 14.2, Veenhuizen en Zwinderen, gemeente Oosterhesselen 11.9 en 15.1. Alle deze plaatsen liggen dus 2, 3, 4 tot 14 el boven Coevorden, en hier kan dus het water 2 el op het maaiveld staan, wanneer op het laagste der opgegevene punten het water nog slechts aan de kruin der dijken van het diep staat. Uit den aard der zaak zal dus in de genoemde plaatsen de waterstand al zeer weinig kunnen verbeterd worden, door een afwaterings-kanaal van Coevorden naar Ane. Ook hebben wij, ofschoon dit nog niet veel bewijst, uit Oosterhesselen, Sleen, Emmen, N.- en Z.-Barge en Schoonebeek nimmer klagten hooren opgaan over overlast van water, DOORDIEN het water om Coevorden niet kon afvloeijen; wel hebben wij uit Coevorden herhaaldelijk klagten vernomen, dat men daar telken jare meer water ontving, omdat in de genoemde plaatsen door ontginningen etc. voor betere waterleidingen gezorgd werd, een bewijs, dat het water uit die plaatsen wel naar Coevorden wilde stroomen, al bleef het daar ook staan.

Dat de besturen van Dalen, Emmen, Sleen en Oosterhesselen voor hunne gemeenten weinig voordeel in een beter afwaterings-kanaal zien, blijkt ook daaruit, dat zij, zijn wij wel geinformeerd, in der tijd zijn aangezocht om in de kosten daarvan te deelen, doch zulks geweigerd hebben.

Wat den goedkooperen aanvoer van bouwmaterialen en winkelwaren betreft, van de eerste stemmen wij dit toe, ofschoon men niet uit het oog moet verliezen, dat het kanaal niet langer dan twee uren zal zijn, maar in den prijs der winkelwaren gelooven wij, dat het kanaal weinig onderscheid zal maken, gelijk wij reeds hebben betoogd; gesteld toch eens, dat een koopman 1000 pond koffij niet per schip over de Vecht kan krijgen, en ze daarom de Dedemsvaart op naar Ane laat brengen; zou hij ze van daar niet per as naar Coevorden kunnen laten vervoeren voor *f* 3.00 of *f* 2.50? dit zou ¼ cent of iets meer op het pond uitmaken, terwijl hij voor het transport over het kanaal van Ane naar Coevorden ook zeker iets zou moeten betalen, daar hierop ongetwijfeld ter bestrijding van het onderhoud, afvaarts- en sluisgelden geheven zullen moeten worden.

De heer *Slingenberg* meent nog, dat, bij het bestaan van het nieuwe kanaal, de landman zijne producten te Coevorden *veel* duurder zal kunnen verkoopen; wij hebben boven ook dit punt reeds eenigzints besproken; wij gelooven, dat dit duurdere hoogstens slechts zooveel zal bedragen, als het transport per as van Coevorden naar Ane, d. i. twee uren distantie, kost, hetgeen voor een mud rogge ongeveer 10 cent zal bedragen, zoodat dit voor een boer, die 50 mud rogge verbouwt, in het jaar een voordeel van *f* 5-„ zou opleveren; voor boter, wol, honig en andere artikelen zou het, in evenredigheid der waarde, nog veel minder uitmaken.

Vervolg hierna

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

6 Julij.

„*Wij bevelen onze lezers ten sterkste aan, om in de retirade van den Czaar geenszins het laatste bedrijf te zien van het Oostersche drama,*"

zeiden wij in ons Overzigt van 1 Julij, en nu reeds blijkt het, hoe juist onze raadgeving was. Het antwoord van den Czaar op de Oostenrijksche Nota, zou luiden: „ik verdedig mijne zaak zoo lang ik nog *een man* en *een roebel* heb."

De geheele achterwaartsche beweging van de Russen, schijnt een maatregel van voorzigtigheid en zelfs vijandelijk tegen Oostenrijk te zijn. Maar het blijkt er tevens uit, dat Oostenrijk, door het Westen verder wordt gedreven, als wij ooit hebben geloofd, dat geschieden zou. Wij hebben echter ook in dit opzigt een vermoeden, dat niet door een iegelijk zal worden gedeeld en dat wij ook hier niet in zijn geheel zullen ontwikkelen, maar waarvan wij alleen zeggen, dat Oostenrijk in de Vorstendommen voor Rusland niet zijn zal, wat het Westen voor het Noorden is in de Oost- en Zwarte zee, en dat uit dit nieuwe bedrijf in deze akelige kwestie wel eene slot-scène zou kunnen voortkomen, die geheel anders is, dan de beste diplomatische acteurs op het Europeesch tooneel hadden verwacht.

Er zijn dan ook, die verzekeren, dat Oostenrijks bezetting der Vorstendommen een *geheel onzijdig karakter* zal hebben!

De Oostenrijkers, altijd nog 300,000 man, althans op het onschuldig papier, zouden reeds voorwaarts trekken.

Anderen verzekeren, dat de overeenkomst tusschen de Verhevene Porte en den Oostenrijkschen Keizer eerst moet zijn geratificeerd.

De Czaar zou nu weer ziekelijk zijn! Intusschen laten andere dagbladen hem den geheelen dag inspecteren, nu hier, dan ginds.

Nopens de wonden, aan ettelijke Russische generaals toegebragt, zijn de bladen zeer in de war. Bij Luders laat men de chirurgijns steeds zoeken naar een kogel, die volgens de dagbladen in zijn borst moet zitten, doch er nog niet is te vinden.

De leening, die Rusland sloot, groot 125 millioen gulden, à 5 pct. rente, zal in 1857 reeds zijn uitgedelgd.

Europa wacht met angstig ongeduld berigten van Kroonstadt. Dáár zal, naar alle waarschijnlijkheid, een ernstige slag worden geslagen. Die sterkte zal het antwoord moeten geven op de vraag: „Is zij te nemen of niet?" Of misschien op deze: „is zij te verwoesten of niet?" 't Zal vooral aankomen: „of de werpkracht van het geschut der schepen grooter is, dan die van het kanon der vesting," zooals te Odessa het geval schijnt geweest te zijn. Moet de geallieerde vloot, om met vrucht de stad te bombarderen, zich onder het bereik van haar vuur stellen, dan zal van weerszijden de verwoesting groot kunnen zijn. 't Zelfde zal ook in 't zelfde geval te Sebastopol geschieden, ten zij dáár de strijd nog ernstiger worde door eene landing; Bomarsund, dat gebombardeerd werd, zou, volgens de jongste berigten, weinig hebben geleden. De Engelschen bevonden zich tusschen rotsen en klippen, die er als 't ware gezaaid waren, en troffen er zelfs nog *ijs* aan. Vele hunner schepen geraakten aan den grond, maar leden toch geen schade. Zoo zeggen zij, maar 't is moeijelijk te gelooven?

Volgens eene statistieke opgave, heeft Plumridge met zijn vliegend eskadertje vernield: 46 schepen, 50,000 tonnen teer, 60,000 vierkante ellen ongezuiverd pik, enz. enz., alles ter waarde van ongeveer 4 millioen gulden.

Dat de Engelschen tegen Gumla Kalesby het hoofd stieten, is alleen één kapitein's onvoorzigtigheid. Zij nemen hem dat dan ook zeer kwalijk.

De *Times* keurt de vernielings-oorlog in de Oostzee zeer af.

Uit Spanje zijn de tijdingen hoogst verrassend.

Men verneemt nu, dat de kavalleristen, waarvan wij hebben gesproken, in openlijk verzet zijn gekomen tegen het overige garnizoen der hoofdstad, en O'Donnell aan hun hoofd streed. Zij delfden echter het onderspit en verlieten dienstengevolge de stad, om elders werk te vinden. De leus der oproerigen was: „leve de Koningin! Dood aan de Ministers!" De Spanjaarden roepen nooit: „*weg* met de Ministers!" maar altijd: „*dood* aan de Ministers!" Gelukkig echter, dat het vonnis zelden wordt voltrokken. De Koningin, die zou *leven* en de Ministers, die zouden *sterven*, kwamen daags na 't mislukte oproer gezamenlijk en gezond en wel te Madrid en — zoo zegt men — verklaarden het geheele Koningrijk in staat van beleg! Waarlijk geen halve maatregel!

't Gerucht loopt, dat de opstandelingen de jeugdige Kroonprinses wilden schaken! Waartoe? — zegt men er niet bij, trouwens dat wisten de kavalleristen ook niet. Dat onschuldig Vorstelijk wicht is wel vroeg een voorwerp van politieke begeerlijkheid, en kan, als dat zoo voortgaat, in het Kanaän der intrigues nog wat beleven.

In Pruissen kijkt men elken morgen met brandende nieuwsgierigheid in de dagbladen, in de vrees, dat men er het bevel in zal vinden, 't welk het leger mobiel maakt.

De half officiële *Zeit* meldt echter, tot een weinig geruststelling des publieks, dat dat niet zal geschieden, voor de Czaar alle bemiddeling ten eenenmale verwerpt.

7 Julij.

Latere tijdingen — andere lezingen.

Het antwoord van Rusland is nog niet ontvangen en men wacht dat eerst op 7 Julij. Dat het afwijzend zal zijn, is echter elks geloof, maar dat de woorden *laatste man* en *laatste roebel* gebruikt zouden worden, komt velen onwaarschijnlijk voor.

Is de intogt der 300,000 man Oostenrijkers in de Donau-Vorstendommen inderdaad reeds begonnen?

Vrij stellig kan men hierop *neen* zeggen, en het laat zich wel hooren, dat men vooraf het antwoord van Rusland inwacht. — Anderen, die de zaak nog verder op de lange baan willen schuiven, verzekeren, dat de Mogendheden eerst eene conferentie te Weenen zullen houden, om daar alles nog eens te herzien wat is geschied, en er ook aan de overeenkomst, tusschen Oostenrijk en de Verhevene Porte, hunne goedkeuring te hechten. Dat zou de order tot marcheren waarlijk niet verhaasten.

Onder de oorlogs-vertellingen behoort ook, dat de Russen *al* de wegen van Moldavie naar Zevenbergen hebben ondermijnd.

Eindelijk iets nieuws van het Aziatisch oorlogstooneel. Van daar vernam men in de jongste dagen niets anders, dan deze berigten: „het Turksche leger is in den besten toestand en wenscht niets liever, dan te vechten," of „de Turksche armee is totaal gedemoraliseerd. Zij bestaat slechts

op 't papier, als zij ook daar niet even onordelijk is geplaatst, dan op het oorlogsveld." Zonder onderzoek te doen naar de waarheid of verdichting van deze mededeelingen, melden wij alleen, wat eene telegrafische dépêche (bij onze lezers wel bekend!) ons heden verhaalt, namelijk dit: „tusschen de Russen en Turken, in Azie, heeft een bloedig gevecht plaats gehad. 't Getal der laatsten bedroeg 34,000. De Russen veroverden 13 stukken geschut en 35 vaandels, maakten het materieel des vijands prijs en verstrooiden het geheele leger."

„Die bataille is beschreven door eene Russische pen," denkt gewis menig lezer, en wij denken als hij. Wachten wij dus eene tweede, eene derde dépêche, die de zaak opheldert, wijzigt of — onwaar maakt. Ons dunkt, dat 34,000 Turken niet zoo verslagen en verjaagd worden, zonder ernstigen tegenweer, of het moeten geheel andere Turken zijn geweest dan die, welke wij te Silistria en andere vestingen en aan de oevers van de Donau-Vorstendommen aantroffen. 't Is echter wel mogelijk, dat het ongeregelde benden waren, die bij voorspoed stout en onbedwingbaar zijn, doch bij den minsten aanvankelijken tegenspoed ontmoedigd, en één voet achterwaarts gezet hebbende, de andere onmiddelijk laten volgen en spoedig tot een vlugten, zonder omkijken, overslaan.

Wij zullen *wachten* en allengskens, al gaat het ook zoo heel spoedig niet, tot het *weten* komen.

Prins Paskiewitsch wordt, met zijne wond, in de badplaats Ems tegemoet gezien.

Warschau zal weer versterkt worden. Volgens anti-Russische berigten, beginnen de Polen zich eenigzins bewegelijker te toonen, op het gerucht, dat Oostenrijk de Donau-Vorstendommen zal bezetten. Kossuth verzendt veel brieven naar dat door de democratie zoo beklaagde land.

Men spreekt er van, dat de Russische gezant te Weenen, die stad zal verlaten. 't Heet met *verlof*, maar soortgelijke uitlegging van „heengaan" kent men wel.

Wij hebben in der tijd bij al de bemoeiällen ten aanzien der Oostersche kwestie schertsender wijze gezegd, dat Keizer Soulouque het plan had, om Keizer Nicolaas bij te springen. Nu kunnen wij in ernst mededeelen, dat de Noord-Amerikaansche Staat Illinois zich onlangs geroepen achtte, om ook zijn woord over de Oostersche kwestie te laten hooren. De Wetgevende magt in dezen Staat (die ruim 600,000 inwoners telt), de Oostersche kwestie aandachtig beschouwende, vond het goed en oirbaar, om namens die 600,000 individuen te verklaren, dat zij 's Keizers Nicolaas gedrag ten hoogste afkeurt, dat zij zich *verzet* (!) tegen elke vergrooting van grondgebied en dat bijgevolg de Keizer, namens den Staat Illinois, eerbiedig maar ook dringend wordt verzocht, om zijne troepen *cito* uit de Donau-Vorstendommen terug te roepen, terwijl zij verder den Russischen Alleenheerscher den raad geeft om von Nesselrode, zijn eersten Minister, op non-activiteit te stellen, als te oud voor zijn post!

De Gouverneur van genoemden Staat is gelast deze verklaring bij afschrift ter kennis te brengen van den Noordschen autocraat.

Illinois is gewis in 't oog van den Czaar te klein, om er in ernst boos op te worden, maar voor Europa ligt er toch eene waarschuwing in. De politiek, die N. Amerika, bij hare wording huldigde, was „vreemd te blijven aan de Buitenlandsche Staatkunde en al de kracht des Volks te gebruiken tot vermeerdering van inwendigen bloei." Bij die staatkunde is N. Amerika groot geworden, doch in den jongsten tijd laat het zich gedurig in Europeesche zaken hooren.

Het tractaat, tusschen N. Amerika en Japan gesloten, is een duister stuk en welligt door Jonathan, die met zoo rijke geschenken op weg ging, duur genoeg gekocht. Wij hebben het aandachtig gelezen, en begrepen het groote gewigt dier overeenkomst nog minder, dan enkele nota's door Oostenrijksche of Pruissische diplomaten gesteld. De Japanneezen hebben het dus al ver gebragt.

Daar wij nu toch in gedachten over den Oceaan zijn, zullen wij even China bezoeken, het oproerige Hemelsche Rijk. De insurgenten, die op het punt stonden, om Peking binnen te stappen, zijn vooraf geslagen en naar 't schijnt daardoor zóó moedeloos geworden, dat ze van vrede spraken. Om hiertoe te eerder te geraken, deed het hoofd der insurgenten de propositie, aan zijne Hemelsche Chineesche Majesteit, om zamen het Rijk te deelen. De Keizer zou daarin — zoo dacht men — niet toestemmen. Die wint komt moeijelijk tot een accoord.

Het is volgens zekere Courant, bij deze gelegenheid gebleken, dat de Keizer van China den Amsterdamschen kruijersnaam *Hein* draagt. Wij meenden altijd dat de aspirant-Keizer zoo heette.

Uit de Oostzee nog geen nieuws!

Men verzekert echter, dat de Engelsch-Fransche vloot in orde van bataille voor Kroonstadt ligt, en wacht dientengevolge elk oogenblik een berigt van aanval. Volgens het oordeel van sommigen, zal echter Napier eerst de bewuste flotille van ligte kanonneerbootjes afwachten.

Bomarsund — dit weet men — is gebombardeerd, en de eerste telegrafische dépêche die daarvan tot ons kwam meldt: „al de batterijen zijn tot zwijgen gebragt en al de werken zijn vernield." De meeste courant-lezers, verwonderlijk geloovig als ze zijn, namen die tijding voor waarheid aan, maar later werd er geschreven: „de vestingwerken van Bomarsund hebben bij het bombardement zeer weinig of niets geleden." 't Schijnt dat de laatste jobsbode de echte was, althans nu verneemt men, dat de sterkte ten tweede male werd beschoten en ten derde male wordt er bijgevoegd: „al de werken zijn vernield." Of het nu waar is. Men wachte nog eens een derde en vierde telegrafische dépêche af!

Uit de Zwarte zee wordt nog niets bijzonders gemeld. Alleen schijnt het, dat de vloten aldaar hetzelfde spel spelen, dat in de Oostzee werd vertoond. De Fransche vloot kan de Engelsche niet vinden, doch wat zich niet verschuift of verschuilt, is de vesting Sebastopol, en die werd nog niet opgeëischt.

Het Madridsche oproer komt hoe langer zoo meer aan 't licht. Zie hier wat wij daarvan nà-vertellen.

Op 28 Junij hoorde men voor 't eerst oproerkreten in de kazerne van San Francisco. Twee onderofficieren lieten die hooren en poogden de soldaten te verleiden. Een kapitein, ook in de kazerne, verzette zich daartegen en ontving onmiddelijk van een der onderofficieren een schot bijlangs het hoofd. De orde bleef echter bewaard, de onderofficier werd gearresteerd en de kapitein onmiddelijk benoemd tot bataillons-chef.

Op eene andere zijde der stad ging het oproer beter van de hand. De Generaals O'Donnel, Concha, Messina en Dulce trokken met 2000 kavaleristen naar dien kant van het Escuriaal, waar de Koningin zich bevond, verdedigd door slechts 800 man. Zij veranderden echter spoedig van plan en sloegen den weg naar Alcala en Cavillejas in, hoogstwaarschijnlijk om meerder troepen aan zich te trekken. Inmiddels verspreidde zich de tijding van het oproer door de geheele stad. 't Paleis der Koningin-moeder werd bezet, de kapitein-generaal der hoofdstad sloot zich met een aanzienlijke magt en welvoorzien van geschut in het Retiro op, en de Koningin spoedde zich naar de stad, onder het geroep der soldaten, daartoe gecommandeerd, van: „leve de Koningin!" Het volk keek dat alles aan en zweeg. Geene symphatie voor de oproermakers — geen deelneming voor de Regering! Zelfs de vrienden van het Ministerie zwegen, omdat de afloop der historie zoo onzeker was.

De hoofden der opstandelingen bleven inmiddels werkeloos, terwijl de prijs des verraads, een halve gulden per soldaat, in de ruimte aangeboden en gretig ontvangen werd, doch weinig uitwerking deed.

Te 11½ uur werden de officieren van het garnizoen ter handkus bij Hare Majesteit toegelaten en daarna door H.D. een Ministerraad gepresideerd, waarin werd besloten:

„Generaal Dulce ontzet van zijne waardigheden en titels, en te straffen als men hem heeft.

„De staat van beleg met alle gestrengheid gehandhaafd.

„Zitting van een permanenten krijgraad.

„Verbod van te praten over de politiek — van kwaad te spreken over de Koningin of over hare Ministers enz."

Daarop toog men aan het arresteeren, en de groep, die achter de grendels werd gebragt, is wel bont. Men zag daarbij oud-Ministers, bankiers, Generaals, stukrijders, veteranen, klepperlui enz. enz.

De insurgenten verzamelden zich te Aranjuez en zullen daar weldra door de troepen van H. M. worden opgezocht, indien de opstand geen sympathie vindt in andere steden des Rijks. Zoo iets vindt die gewoonlijk in het land der intrigues en zamenzweringen, en 't gerucht liep dan ook reeds, dat in Saragossa een opstand was uitgebroken.

Maar wat was het doel der oproermakers? Der chefs namelijk, want de soldaat in Spanje heeft meesttijds geen doel.

Gisteren zeiden wij: „het Princesje te schaken", maar nu verzekeren anderen, dat het om de Grootmoeder te doen was. *Zij* moest met een dozijn andere personaadjes verbannen worden „ten eeuwigen dage", dat is op zijn Spaansch: „gedurende een veertien dagen", Menigeen toch, die met een verbannings-decreet in zijn zak op de grenzen aantrok, werd teruggeroepen, eer zijn voet die had overschreden.

Wij eindigen dit Overzigt met de opmerking, dat de toestand van Europa hoogst critiek is. Hier oorlog in de volle beteekenis des woords — daar een dringen en drijven, om partij te kiezen en waarbij de zoogenaamde neutrale Staten zich in de moeijelijkste positie bevinden. Ook Nederland deelt daarin — Nederland met zijne heerlijke buitenlandlandsche bezittingen en aanzienlijke koopvaardij-vloot. Waarlijk, hij die aan 't hoofd staat onzer Buitenlandsche aangelegenheden, heeft kracht van geest en veel beradenheid noodig, om tusschen de klippen en banken door te zeilen, die het Europeesch diplomatisch vaarwater thans in zoo groote menigte aanbiedt.

Dat de Nederlandsche Natie in deze dagen vooral eensgezind zij! Wie weet toch, hoe spoedig de tijd komt, waarin Vorst en Volk tot een krachtige houding op het Europeesch bedrijvig tooneel worden opgeroepen!

De toestand van Europa is, — wij herhalen het — in velerlei opzigten hoogst gevaarlijk; en de hoop op vrede is, onzes inziens, al zeer gering.

8 Julij.

Den 29 Junij heeft de Koningin van Spanje eene groote revue gehouden over de troepen, te Madrid in garnizoen. Eene dagorder is afgekondigd, waarin de Koningin haar en haar dochtertje in de bescherming van de getrouwe troepen aanbeveelt. Op de revue heeft de Koningin belooningen uitgedeeld aan de soldaten, die de verleiding tot den opstand hebben wederstaan. De Koningin heeft de nationale banier omhelsd; ze was zeer ontroerd. Alles was bij den wapenschouw stil. Huisonderzoek heeft overal plaats. Eenige troepen zijn de Insurgenten achterna gezonden, aan welker hoofd de Minister van oorlog zich zelf heeft geplaatst. De voorzitter van den ministerraad heeft de noodige instructien aan de burgerlijke autoriteiten gezonden. De opstandelingen zijn, zegt men, 5.000 man sterk. De magt die men hen kan tegenstellen bedraagt vooralsnog slechts 3,000 man. Geruimen tijd hebben beide legers tegen over elkaar gestaan, en men verwacht een treffen. Het garnizoen van Toledo moet reeds gemeene zaak hebben gemaakt met de Insurgenten, die overal deelgenoten moeten hebben. In de hoofdstad zelve worden hunne programma's in menigte verspreid. Ze behelzen verandering van het ministerie, verbeurdverklaring der goederen van de Koningin-moeder en van graaf San Luis, den minister, enz.

Eene telegrafische dépêche van 3 Julij in den franschen *Moniteur* opgenomen, meldt: „Vrijdag zijn de insurgenten met de kon. troepen slaags geweest en verslagen. Onderscheidene officieren en soldaten zoeken goede middelen, om zich te onderwerpen. De desertie was groot. Madrid bleef rustig." Men moet echter in het oog houden, gelijk de Moniteur zelf opmerkt, dat deze dépêche van de Spaansche Regering afkomstig is.

De vestingwerken van Bomarsund op het eiland Aland, zijn zoódanig vernield, ten gevolge van het tweede bombardement, dat de Russen zich gereed zouden maken de plaats te ontruimen.

Volgens den *Times* zullen de verdere krijgsondernemingen tegen Rusland in de vorstendommen aan de oostenrijksche legers overgelaten worden. De anglo-fransche krijgsmagt zal zich naar de Krim begeven.

Van de oevers der Donaus melden de jongste berigten, dat de Turken zich gereed maakten, om de Dobrudscha binnen te trekken, en de hoop voeden van met behulp der vereenigde eskaders de Russische Donau-flotille te vernielen welke flotille bestaat uit 10 oorlogschepen en een groot, aantal booten.

Telegrafische Dépêches.

Koppenhage, 6 Julij. De cholera is onder de bezetting van Kroonstad uitgebroken

Parijs, 6 Julij. Morgen zal te Boulogne de eerste divisie van het naar de Oostzee bestemde expeditionnaire korps worden ingescheept. De generaal Baraguaij d' Hilliers zal als kommandant met de eerste divisie vertrekken. Frankrijk zal de troepen leveren. Engeland 8 schepen; de 2e dievisie zal spoedig volgen.

De *Moniteur* zegt, dat de beweging der vereenigde vloten naar de golf van Finland slechts ten doel heeft, om eene verkenning te doen, van een aanval op Kroonstad spreekt het officiële blad niet.

Constantinopel, 26 Junij. Prins Napoleon en Maarschalk St. Arnaud zijn naar Varna. — De Russische vloot is uit Sebastopol uitgeloopen, en heeft de Engelsche kruisers beschoten, die de Russische vloot in 't gezigt moesten houden.

Weenen, 5 Julij. Men verzekert heden ten stelligste, dat het weigerend antwoord van Rusland op de sommatie van Oostenrijk, thans is ingekomen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Daar te Amsterdam van de benoodigde 50,000 gulden *f* 40,000 door bijzondere personen zijn bijeengebragt, terwijl de overige *f* 10,000 door de stad zullen gegeven worden, blijft de verzameling schilderijen, door den heer *A. v. d. Hoop* aan Amsterdam gelegateerd, voor de hoofdstad bewaard.

— Gedurende de maand Augustus zullen bij Zeist 325 man kamperen, en van 1 tot 20 September 6500 man troepen. Het aantal paarden bij deze troepen zal 80 bedragen.

— De *Arnh. Ct.* berigt, dat het kamp dit jaar door de volgende korpsen zal worden betrokken; het 2e en 4e bat. van het reg. grenadiers en jagers, het 1e, 2e en 4e bat. van het 1e reg. infanterie, het 1e, 2e en 3e van het 5e en het 1e tot het 4e bat. van het 8e regement van dat wapen.

— Als voorbeeld van eene verbazende groeikracht, wordt door den heer *Rutgers van Rozenburg* gemeld, dat op een zijner gronden tusschen Houtrijk en Polanen, een roggestengel bloeit, waaraan 22 halmen en aren; eene van deze laatste is voorzien van 12 bijloopers of uitspruitsels uit de hoofdaar.

— Men verzoekt ons het volgende mede te deelen: „Een naamlooze brief is uit Holland aan Z. M. den Keizer van Rusland gerigt. Die brief houdt de hartelijkste wenschen in voor den voorspoed der russische wapenen, en daarbij wordt een geschenk aangeboden, dat de schrijver verzoekt, in de krijgskas te storten. Op bevel van zijne regering meent de minister van Rusland bij het Nederlandsche hof gebruik te moeten maken van den weg der drukpers, om den onbekenden gever voor zijne goede en getrouwe gevoelens te bedanken en hem te doen kennen, dat zijn aanbod door Z. M. den Keizer is aangenomen, die zeer gewaardeerd heeft de gevoelens, die tot dat aanbod geleid hebben."

— Gedurende het eerste halfjaar van 1853 zijn nederlandsche zeebrieven uitgereikt voor 91 schepen, metende 10269 lasten: — gedurende het eerste halfjaar van 1854, aan 130 schepen, metende 11617 lasten. Van deze laatste waren 116 binnenslands gebouwd.

— Te Harlingen is de kapitein *van der Zee* behouden aangekomen met zijn schip, komende van Riga en geladen met hout en hennep voor de heeren *Tromp Meesters* te Steenwijk en *Zeilmaker en Comp.* te Harlingen, onlangs met nog 3 andere koopvaardijschepen door eene engelsche stoomboot op sleeptouw genomen om opgebragt te worden naar eene engelsche haven; dan nadat dit convooi eenigen tijd was voortgevaren, beliep dat transport een storm, waardoor de kommanderende officier der stoomboot vier engelsche matrozen op gezegden naar Steenwijk gedestineerden bodem plaatste en daarna het schip liet gaan, met de nadrukkkelijke order, om koers naar Scheerness te zetten en aldaar binnen te loopen. Doch kapitein *van der Zee*, zoowel op behoud van schip als lading denkende, en voorziende, dat aan tegenweer niet te denken was, alzoo hij maar alleen met een matroos en een jongen van zijne ekwipage aan boord was, veranderde van lieverlede van koers, met dat gunstig gevolg, dat hij door deze misleiding op 1 dezer met schip en lading te Harlingen arriveerde en aldaar de engelsche matrozen aan wal zette, die zeer verwonderd waren, dat zij te Harlingen en niet te Scheerness aanlandden.

Ten aanzien van dit schip deelt de *Pr. Fr. Ct.* het volgende nadere berigt mede: De lading is gelost, en het schip, dat lek is, naar de werf gehaald, terwijl tot dusver alles rustig is afgeloopen. Thans verneemt men, dat de kapitein, na in den nacht van 6 Julij gearresteerd te zijn, door militairen, in een logement, wordt bewaakt, en hoe nu de zaak zal afloopen, wordt met belangstelling te gemoet ge-

DE VERTELLER ENZ.

ELISE.

„Nu, dokter, wat denkt gij er van? Zij heeft het zich nu eens in het hoofd gezet, op dat bal te gaan, en het ware wreed haar dit genoegen niet te gunnen.

De oude dokter, die even als de meeste oude dokters, geen vriend van komplimenten was, beet zich op de lippen, en zeide: „Wat ik er van denk? Ik denk dat het volslagen dolheid ware, zoo iets te beproeven. Ik sta natuurlijk niet voor de gevolgen in."

„Maar mijn goede dokter, zij heeft wel een dozijn zulke toevallen gehad, en —"

„En daarom juist moet zij nu voorzigtiger zijn, mevrouw. Goeden morgen — goeden morgen. De hemel bewaar' me voor zulke moeders! mompelde hij, terwijl hij de deur digtsloeg. „Zij zal het meisje naar de andere wereld helpen, en dan is het natuurlijk mijne schuld. Het ware waarachtig niet kwaad als men nu en dan eens eene verstandige vrouw aantrof."

Toen hare moeder binnentrad, zat Elisa in 't bed, door peluw en kussens ondersteund. Zoo jeugd, bevalligheid en schoonheid den engel des doods omkoopen of zijne slagen afwenden konden, dan ware zij zeker veilig voor hem geweest. Haar gelaat was doodsbleek en rustte op de kleine, fraai gevormde hand, hare oogen waren gesloten, en op het sneeuwwit laken lagen eenige bloemen verspreid, die de andere hand ontvallen waren.

Ha, Mama, zij gij het? Gij hebt toch dien stijfhoofdigen dokter wel overgehaald, mij iets voor te schrijven, dat mij weldra weêr op de been zal helpen? Ik gevoel mij zoo afgemat, waarschijnlijk uit gebrek aan krachtig voedsel. Zie eens, Malief, wat gij mij kunt geven. Ik hoop, dat de dokter er niets tegen heeft, dat ik op 't bal ga, want gaan moet ik, dood of levend. En Ma, breng mij mijn kleedje, terwijl gij iets voor mij laat klaar maken, dan kan ik zien of Jeannette er het agrement op gezet heeft; zeg haar, dat zij mijne handschoenen niet vergeet, en laat Henri de parelen halen, die ik voor mijn haar heb uitgezocht; maar geef mij eerst den spiegel, voor dat gij weggaat. Ik vrees, dat ik verschrikkelijk bleek ben."

„Nu niet," zei de verschrikte moeder. „Gij zijt te moê. Wacht, tot gij iets gebruikt hebt."

En de bleeke schoonheid zonk in hare kussens achterover, zoodat de zwarte lokken, het marmerwit gelaat bedekten, en sloot weder de oogen, ondanks haar vast voornemen gezond te schijnen.

Er werd gescheld. Het gelaat der zieke werd plotseling vuurrood.

„Dat is Eduard, Mama! Zeg hem — zeg hem — „en een plotselinge aanval van hoofdpijn dwong haar eenige oogenblikken te wachten — „zeg hem, dat ik weêr veel beter ben, en hij mij morgen kan komen halen, en Ma, geef hem dit," en dit zeggende: haalde zij een geparfumeerd briefje van onder het kussen te voorschijn."

„Schuif het behangsel op zijde, Jeannette! O, wij zullen een heerlijken avond hebben! Wat zal ik dansen! Geef mij nu mijn kleedje. Ik heb mij nog nooit zoo wèl gevoeld. De hemel weet, wat er van mij geworden ware, als wij niet een ander genomen hadden dan docter Vilier. Hij zou mij wel het gansche jaar voor patient willen hebben; maar ik zal er wel oppassen," en levendig huppelde zij de kamer door tot aan een grooten armstoel en riep Jeannette om haar te kappen.

„Zacht wat, zacht, Jeannette! mijn hoofdpijn is nog niet geheel over. Zoo is het goed," zei Elise, terwijl de vlugge kamenier de eene vlecht na de andere, tot een schoon, glanzig geheel om het welgevormd hoofd vereenigde. „Maak nu die paarlen vast, een weinig links, boven het oor. Zeer fraai, niet waar Mama? Hier, Jeannette, vervolgde zij, terwijl zij den kleinen voet naar de zijden kousen en atlaspantoffels uitstrekte.

„Rust nu wat uit, Elise," zeide hare moeder, terwijl zij angstig naar de vuurroode vlekken op haar dochters wangen zag, die elk oogenblik donkerder werden en en zulk een sterk contrast vormden met haar bleek gelaat. „Ik vrees dat gij u te zeer vermoeit."

Wat, Mama? Zie toch eens, hoe gezond ik er uitzie! Buitendien zou ik van avond naar 't bal gaan, al moest het mij het leven kosten. Catharina heeft ééns over mij getriomfeerd, zij zal het geen tweemaal doen. Ik ben ligt en gezond en hoop van avond *éclat* te maken.

En zij hing de paarlen in haar klein oor, en het ligte gazen kleedje golfde in zachte plooijen om de bevallige gestalte, aan haar lelieblanken arm stak zij *zijn* geschenk, daarna greep zij den ruiker, waarvan de bloemen haar jeugdig hart hoop toe fluisterden, en zeide met een betooverend lachje:

zien. Evenwel is hij heden middag weder ontslagen, doch heeft zijn woord van eer moeten geven, om de stad voor als nog niet te zullen verlaten. Deze laatste maatregel nu wil men beschouwd hebben als het gevolg der overkomst alhier van den Engelschen Consul-generaal in Nederland, die mede op order van zijne Regering schip en lading moet hebben opgeëischt.

— De wetten, houdende 1o. eenige verandering in de straffen, op misdrijven gesteld, en 2o uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken, zullen den 1 Sept. 1854 in werking treden.

— Te Amsterdam zijn 6 dezer 500 mudden Geldersche aardappelen aangevoerd, die verkocht zijn voor *f* 2,50 à *f* 2,75.

's Gravenhage, 6 Julij. Gisteren heeft de opening plaats gehad van de algemeene synode, in het locaal van het departement der hervormde en andere erediensten. Die vergadering werd geopend door Z. Exc. den minister. Het voorzitterschap wordt waargenomen door den weleerw. heer ds. *Molhuizen*, van Deventer.

Groningen, 6 Julij. Op uitnoodiging van den heer Commissaris des Konings in dit gewest, is dezer dagen alhier tot stand gekomen eene Commissie, die zich tot taak heeft gesteld het geven van eene *statistische beschrijving der provincie Groningen*. Van deze commissie is het voorzitterschap aan den heer Commissaris des Konings voornoemd opgedragen.

— Gedurende de eerste zes maanden van dit jaar, bedraagt het getal nieuwgebouwde schepen, die in onze haven zijn binnengebragt, om opgetuigd en voor de zeevaart gereed gemaakt te worden, het aanzienlijk aantal van 38. Daarvan hebben 26 zee gekozen. Ongeveer ¾ van deze zijn naar Archangel vertrokken.

— Naar men verneemt, heeft dr. *L. H. Verwey* alhier het voornemen, gedurende het aanstaande winter-halfjaar in deze Provincie en de aangrenzende gedeelten van Friesland en Drenthe gratis voorlezingen te houden over de *gezondheidsleer* en de *algemeene gezondheidsregeling*, vooral in hare nuttige strekking tot bevordering van welvaart en levensgeluk onder de menschen en tot bestrijding en leniging der armoede. *Gr. Ct.*

— In de zomervergadering der prov. commissie van onderwijs zijn toegelaten, 2 onderwijzers van den vierden rang, 6 van den derden, 3 van den tweeden en 3 schoolhouderessen, terwijl er eene acte van algemeene toelating voor de fransche taal werd afgegeven.

— De zomer-vergadering van de Staten werd 4 dezer met eene sierlijke redevoering door den heer Commissaris des Konings geopend. Daaruit bleek o. a., dat de provincie over het geheel en enkele nijverheidstakken in het bijzonder in een zeer bloeijenden toestand verkeerden. Vooral is dit van toepassing op den scheepsbouw, want op ult. December stonden in dit gewest niet minder dan 101 groote zeeschepen op stapel. Den volgenden dag is door de Staten den heer Commissaris des Konings een diner aangeboden.

— Bij het onweder, dat den 4 dezer boven deze stad en een gedeelte dezer provincie woedde, is te Ten Boer de zoon van een landbouwer dood geslagen; te Stedum was een slag zoo fel, dat eenige personen van zich zelve vielen, en is daar de bliksem in een molen geslagen, doch heeft men den brand spoedig gebluscht; te Grijpskerk is een paard in het land doodgeslagen.

Steenwijk, 3 Julij. De burgemeester heeft dezer dagen aan den gemeenteraad een besluit medegedeeld van heeren gedeputeerde Staten der provincie Overijssel, houdende goedkeuring van het door den gemeenteraad genomen besluit, bij hetwelk verschillende bepalingen omtrent den aanleg van een kunstweg van hier over Frederiksoord naar Vledder zijn vastgesteld. Daar het gebruik van dezen weg, wegens het zware zand in den zomer, en wegens den moerassigen ondergrond in den winter, vele bezwaren oplevert, zal door dezen aanleg, waarvan de kosten op *f* 30,000 zijn geraamd, het verkeer tusschen Steenwijk en de provincie Drenthe en Friesland aanmerkelijk bevorderd worden. *Amst. Ct.*

Rijp, 26 Junij. Heden verlieten alhier in den vroegen morgen eenige grasmaaijers het dorp, om zich naar Spijkerboor te begeven; daar zij vrij beschonken waren, kregen zij onderweg hevigen twist, en bragten met hunne messen, die zij getrokken hadden, een hunner zware wonden toe; deze viel ter aarde, gene lieten hem liggen en vervolgden hunne reis. Ruim één uur later vonden twee vrouwen den gekwetste, in wien alle levensadem was uitgebluscht. *Sn. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De heer *Albert Cohn*, voorzitter van het Israelitisch consistoriale comité van weldadigheid te Parijs, zal zich naar Jeruzalem begeven, om den toestand zijner geloofsgenooten op de plaats zelve te leeren kennen. Bekwaam oriëntalist, bekend door de groote diensten, die hij aan zijne geloofsgenooten bewezen heeft, voornamelijk door het aandeel, dat hij in de organisatie van het Jodendom te Algiers genomen heeft, zal de heer *Cohn* aan de Joden van het Heilige Land stoffelijke hulp, zedelijke opwekking en eene belangrijke bescherming aanbrengen. Hij zal te Jeruzalem scholen, liefdadige instellingen, vereenigingen ter bevordering van kunsten, ambachten van landbouw vestigen. Hij zal een Hebreeuwsch weekblad organiseren, bestemd, om eenen vasten band te vormen ter uitwisseling van denkbeelden en godsdienstige en zedelijke kracht tusschen de Israeliten in het Oosten en die, welke Europesche landen bewonen. Men verwacht de gelukkigste resultaten van de reis van den heer *Albert Cohn*.

Men leest in de *Berlinische Nachrichten*, dat Dr. *Cohn* zich thans te Weenen bevindt, alwaar hij de eer heeft gehad, ten gehoore bij den Keizer te worden toegelaten. Z. M. heeft Dr. *Cohn* met zeer veel welwillendheid ontvangen, en hem de verzekering gegeven, van zijne keizerlijke bescherming ten gunste der Jeruzalemsche Israëlieten. Ook heeft Dr. *Cohn* een onderhoud gehad met Graaf *Buol Schauenstein*, Minister van buitenlandsche zaken en president van den Ministerraad, en met Dr. *Bach*, Minister van binnenlandsche zaken. Beiden hebben hem verklaard, dat zij officieël en met zeer veel nadruk den Baron *von Bruck*, Oostenrijksche nuntius bij de Porte, en den heer *Pizzomano*, Oostenrijksche Consul te Jeruzalem, zouden aanbevelen, den heer *Cohn* krachtdadigen bijstand te verleenen in de vervulling der zending, welke hem is toevertrouwd.

ENGELAND.

Aan de weduwe van kapt. *Giffard* zal op den wensch der Koningin het hoogst mogelijk pensioen worden uitbetaald, namelijk *f* 2500, met de noodige vertrekken op Hamptoncourt palace en *f* 300 voor elk van hare vijf kinderen.

— Volgens brieven der engelsche officieren, te Odessa gevangen, is de behandeling van de zijde der Russen buitengewoon prijzenswaardig. De czaar had last gegeven om kapitein *Giffard*, van den *Tiger*, in vrijheid te stellen en hem zijn zwaard terug te geven, toen hij vernam, dat deze officier te Navarino gestreden had. Mevrouw *Giffard*, die zich naar Odessa begaf om de gevangenschap haars echtgenoots te deelen, kwam eerst aan toen hij overleden was.

— Uit Ierland wordt voordurend geklaagd over de vermindering der bevolking, en de aanmerkelijk verhoogde loonen zijn onvoldoende om werkvolk te verkrijgen.

— De firma Rothschild te Londen, moet, naar men in de *City* verhaalt, in de laatste dagen door het stijgen der koersen, niet minder dan 500,000 pd. st. of *f* 6,000,000 gewonnen hebben.

BELGIE.

De Koning van Portugal is te Brussel aangekomen; men zegt, dat hij om de hand der Belgische Prinses *Charlotte* wil vragen.

RUSLAND.

Het groote Russische schip *Cesarewitz*, komende uit Indie met eene lading ter waarde van een millioen, werd door 4 Engelsche kotters vervolgd, doch is er in geslaagd om de haven van Cuxhaven behouden te bereiken.

AMERIKA.

In de vergadering der Amerik. Wetgevende Magt heeft weder een ergerlijk tooneel plaats gehad. Een der leden sprong over de lessenaars, hief zijne vuist op tegen een medelid, onder het uiten van scheldwoorden. Deze trok zijn pistool uit den zak (de Amerikaansche vertegenwoordigers schijnen gewapend in de vergadering te komen) spande den haan en..... de deurwaarder trad tusschenbeide, en herstelde de orde.

— Te New-York is de cholera aan het toenemen; van 11 tot 17 Junij zijn er in de stad zelve 60 menschen aan die ziekte bezweken. De gegoede ingezetenen verlaten in groot aantal de stad.

DRENTHE.

Assen, 8 Julij. Den 29 Junij is te Assen gehouden eene vergadering van het bestuur der gewestelijke vereeniging van het Ned. onderwijzers-genootschap in Drenthe; daarin hebben o. a. de volgende werkzaamheden plaats gehad: de punten van beschrijving voor de algemeene vergadering des genootschaps, die den 11 en 12 Aug. e. k. te Tiel zal gehouden worden, werden overwogen; de onderwijzers *Haveman* te Ruinen, *Feis* te Hoogeveen en *Rijkens* te Coevorden werden benoemd, om Drenthe op die vergadering te vertegenwoordigen. — Het houden van de vergadering der vijfjarige onderwijzers-vereeniging in Drenthe werd bepaald op den 8 Sept. e. k. — Er werd besloten, de hulp van het Genootschap ter bevordering van den landbouw in dit gewest in te roepen ter bekoming van een geschikt landhuishoudkundig schoolboek voor de Drentsche scholen, hetzij door het uitschrijven eener prijsvraag of op eene andere wijze. — Een voorstel, ten doel hebbende de oprigting van een Provinciaal zanggezelschap werd aangehouden tot de vergadering der vijfjarige onderwijzers-vereeniging. -- Er werd ter tafel gebragt eene klagt, dat vele hoofd-onderwijzers geene bezoldiging erlangden, naar het aantal hunner schoolpligtige kinderen; daaromtrent is besloten een adres aan H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie in te dienen.

— Door het bestuur dezer stad is aan de muziek van het tweede bataillon 7e Regiment Infanterie, hetwelk zich gedurende de Congres-dagen alhier heeft doen hooren, *f* [illegible] vereerd.

— Als eene bijzonderheid ter vermelding waardig, kan het volgende dienen: W. *Boeting*, te IJde (gemeente Vries) is in het bezit van eene fokmerrie, voor welke op de provinciale tentoonstelling van vee, ll. Vrijdag alhier gehouden, de tweede prijs van *f* 25 is toegekend. Genoemde merrie heeft in den tijd van zes jaren zes veulens geworpen; drie daarvan zijn ll. Vrijdag te Assen ten toon gesteld, en ook alle drie zijn met de hoogste prijzen bekroond geworden, als: een 5jarig merriepaard in het span van Mr. *C. E. Kniphorst* te Zuidlaren *f* 50, een 4jarig merriepaard van *K. Timmermans* te Zuidlaren *f* 40 en het derde, zijnde een 2jarig merriepaard, toebehoorende aan den heer *D. Hesseling* van Paterswolde. *Gr. Ct.*

— Bij Kon. besluit van den 6 Junij ll. no. 83, is bepaald, dat het handgeld voor de recruten, die zich voor de koloniale dienst verbinden, hetwelk thans voor Nederlanders *veertig gulden* en voor vreemdelingen *vierentwintig gulden* bedraagt, voor de eersten tot *zestig* en voor de laatsten tot *veertig gulden* zal worden verhoogd, van welk bedrag den belanghebbenden al dadelijk vóór hunne opzending naar Harderwijk *een vierde* zal kunnen worden uitbetaald.

— Het Staatsblad no. 101 bevat de wet tot wijziging der wetten, betreffende de heffing van den accijns op het gemaal. Ten aanzien van Drenthe levert deze wet de bijzonderheid op, dat dezelve door den Koning te Assen geteekend is.

— Bij de Staten van Groningen is in hunne vergadering van 4 dezer ingekomen eene missive van Ged. Staten dier Provincie, daarbij dienende van consideratiën en adviés op het adres van de heeren *J. J. A. Ardesch* c. s., concessionarissen van den Macadamweg van Zuidlaren naar Glimmen, *strekkende, dat het toegezend subsidie ad f* 100.00, *waarmede het subsidie, aan den weg naar Glimmen toegestaan, zoude worden vermeerderd, alsnog worde verleend voor een vol tijdvak van tien jaren*, aanvang nemende met den eersten November, volgende op den dag, dat de eventuele straatweg van Zuidlaren naar Gieten voor het publiek zal zijn opengesteld. De Commissie, in wier handen deze missive is gesteld geweest, heeft geadviseerd te besluiten, het verzoek zooals hetzelve is liggende te wijzen van de hand, doch dat het besluit van den 28 julij 1848, sub no. 5, in zooverre wordt gewijzigd, dat het daarbij toegezegde subsidie voor de verlenging deswege zal worden toegestaan, zoowel voor den aanleg van den weg naar Gieten alleen, als naar Gieten en Gasselte gezamenlijk. — Ter Griffie.

— Bij de Staten van Overijssel is een rapport van Ged. Staten ingekomen omtrent het adres van *B. Dommers* c. s. te Coevorden, verzoekende goedkeuring van een ontworpen kanaal van Coevorden naar Ane, en *f* 40,000 voor de daarstelling van hetzelve.

*** Hardenberg, 6 Julij.** Gisteren had in deze nabijheid het volgende ongeluk plaats. Twee kindertjes met elkander spelende en het oudste meisje met eene hakbijl een stukje hout willende doorslaan, trof niet dit maar het handje van het jonger zusje, dat het stukje hout heeft willen wegtrekken. Een der teedere vingertjes hing als aan een draad bij de hand.

*** Sleen, 5 Julij.** Alle veld- en tuinvruchten alhier behalve de roode en geele wortelen staan zeer schoon en beloven veel; de meeste aardappelen staan in vollen bloei; door enkelen alhier worden ze gegeten, zij zijn tamelijk dik, maar nog niet goed van smaak, hetgeen men aan de felle groei van het loof toeschrijft; van de ziekte bemerkt men nog niets dan dat het loof van onderen iets geel wordt; het regenachtige weder doet de hooioogst, waarmede men hier begonnen is, veel nadeel; de landman vreest, dat de werkzaamheden van de oogst niet geëindigd zullen zijn, voordat de rogge rijp is.

*** Hoogeveen, 5 Julij.** Men verneemt, dat gistermorgen een jongeling, door het maaijen verhit zijnde geworden, ten einde zijn dorst te lesschen, eenige koude karnmelk heeft gedronken, en daarna hevige krampen heeft gekregen, en in een zoodanigen graad, dat hij heden namiddag ten zijnent aan de gevolgen is overleden.

*** Hoogeveen, 6 Julij.** Gedurende de maand Junij j.l. zijn de nieuw verbeterde Hoogeveensche vaart der Drentsche Kanaal-Maatschappij afgevaren:

	Vaartuigen		Tonnen.
Uit Hoogeveen	685,	metende te zamen	18868
Boven Sluis II en III of Roogat en Osseslulis	144	〃 〃 〃	2690
Boven de Meppeler Sluis	460	〃 〃 〃	7495
Totaal	1289		29053

Behalve 138 kleine of ongemeten Vaartuigen; terwijl het totaal der Afvaartsgelden over die maand bedraagt *f* 2443.77.

*** Buinerveen, 1 Julij.** Heden had alhier eene hardraverij plaats. *K. Kanninga*, kastelein te dezer plaatse, liet tot prijs verharddraven, een paar vertinde toomen, voorzien van fraaije met berlijner zilver gemonteerde hoofdstellen, en tot premie eene dito zweep. Tien paarden van Buiner- en Drouwenerveen dongen naar genoemde prijs en premie; de eerste werd behaald door het zwarte merriepaard van *H. Paas* te Drouwenerveen, bereden door deszelfs zoon, terwijl de laatste ten deel viel aan het vierjarige bruin ruinpaard van *H. Hebels* te Buinerveen, tevens bereden door deszelfs zoon. Vervolgens werd de dag in gepaste vreugde en vrolijkheid doorgebragt, zonder dat er eenige onaangenaamheden, als vechterijen etc, zijn voorgevallen, die anders maar al te dikwijls bij zulke gelegenheden plaats grijpen. Eindelijk verdient nog vermelding de goede behandeling van genoemden kastelein, die alles aanwendde om dit voor deze streken eerste volksfeest allen luister bij te zetten.

*** Emmen, 2 Julij.** Waren de laatste dagen dagen van vreugde en blijdschap voor Drenthe, doordien de Koning dit gewest met een bezoek vereerde, nog meer blijdschap was er heden bij de ingezetenen van *Emmen*, nu hun leeraar Ds. *Hugenholtz* onder hun midden zijn heilig dienstwerk aanvaardde. 's Voormiddags werd hij ingeleid door zijn' zwager Ds. *van Es van Ulzen*, naar aanleiding van Joh. 15: 8.

Na eene korte verklaring van den tekst, bepaalde de spreker zich tot de volgende punten:
I. De regtvaardheid van een waardig Evangelie-dienaar.
II. Het werk van den Evangelie-dienaar, in deszelfs verheven en voortreffelijke waarde,
III. De vrucht, die het werk van den Evangelie-dienaar zal dragen.

's Namiddags hield de bevestigde eene sierlijke en kernachtige rede over Mark. 4: 26—29; waarnaar hij
I. deze gelijkenis kortelijk beschouwde in haar geheel;
II. den inhoud daarvan ontwikkelde in deszelfs bijzonderheden, en
III. een woord sprak van bestiering en leiding voor hart en leven.

De talrijkheid der opgekomene schare en de tegenwoordigheid van vijf predikanten getuigde van de groote belangstelling, om de prediking te hooren van eenen man, wiens roem reeds lang wijd en zijd verbreid is.

*** Meppel, 6 Julij.** De bidstond, welke in deze gemeente voor de uitbreiding van het Evangelie, altijd in den avond van den eersten *Maandag* van iedere maand plagt gehouden te worden, is sedert een paar malen, op den eersten

---

„Kus mij nu, Ma! en zeg dat gij trotsch op uwe Elise zijt."

Jeannette hing haar nu zorgvuldig een ligten mantel om, en nadat de bezorgde moeder hare dochter, die er nauwelijks naar hoorde, duizendmaal op het hart had gedrukt zich vooral niet in den togt te wagen, niet veel ijs te gebruiken en zich niet te zeer met dansen te vermoeijen, rolde het rijtuig voort.

„Elise de Vivy hier, zeide een jonge, in zwarte zijde gekleede dame, terwijl het fraai besneden mondje duidelijk teleurstelling uitdrukte; en ik dacht dat zij op sterven lag of dat het ten minste niet veel scheelde."

En toen Elise in den dans bevallig voorbijzweefde, terwijl aller oogen haar volgden, en een ieder haar bewonderde, toen werd Catharina bleek van toorn.

„Hoe bevallig is zij! — hoe schoon! De ziekte heeft hare schoonheid slechts verhoogd, en hoe trotsch vliegt de jonge Morand met haar rond! Dat moet, dat mag niet zijn! Vat moed mijn hart! en zich met geweld vermannende nam zij deel aan den dans. De beweging deed weldra de rozen op hare wangen terugkeeren, hare oogen fonkelden, en ware niet Eduard reeds door eene andere toovermagt beheerd, zoo had zij ongetwijfeld zijne aandacht getrokken.

Aller oogen waren op de schoone *rivales* gevestigd, en de wellustige toonen der muzijk, de glans der lichten, de bedwelmende geur der bloemen en de snelle beweging van den dans, bragten ieder in een aangenaam opgewonden toestand.

„Mijn hemel! is dat Elise de Vivy?" zei een neef van docter Vilier. „Hoe dwaas — hoe dol! Mijn oom heeft gezegd, dat als zij hier heen ging, dit haar het leven zou kosten. Wat is zij schoon!"

Nog immer zweefde de danseres door de zaal, tot dat eindelijk de sterren begonnen te verdwijnen en de bloemen in den benaauwden dampkring hare kelken neigden.

„Welk eene betooverende schoonheid!" zeide een oud heer tot een jong mensch, op wiens arm hij leunde, toen Elise voorbij vloog, „wie is zij?"

„Elise de Vivy," antwoordde de aangesprokene werktuigelijk, terwijl hij haar naoogde.

„Weet gij wel wat gij zegt?" vroeg de oude heer, hem zacht op den schouder tikkende.

„Jawel. Elise de Vivy."

„Waarom ziet gij haar dan zoo wild aan? Heeft Cupido uit deze blaauwe oogen een pijl op uw hart afgeschoten?"

„Genadige hemel!" riep de jonkman zich van hem losrukkende, toen eene doordringende kreet zijn oor trof. „Maak plaats! — Hulp! — Opent de vensters!

En hoestend en bewusteloos werd Elise naar het venster in de koele nachtlucht gedragen.

Ja, Eduard! kniel nu maar naast haar neêr, wrijf de kleine krampachtig zaamgetrokken handen, strijk het zwarte haar van de blaauwe slapen weg, druk den kouden arm, luister naar het kloppen van haar hart — te vergeefs. Elise is dood.

En in de armen van hem, voor wien zij haar jeugdig hart had opgeofferd, werd zij naar huis gedragen; de diamanten schitterden als het ware spottend aan de ijskoude vingers; de paarlen schemerden nog door het gitzwarte haar, koud en bewegingloos, en nog schoon in den slaap des doods, lag het bevallig wezen dáár. Het hart, waarom zij gestreden had, was veroverd, de duur gekochte zege was gewonnen!

De man, die altijd te laat kwam.

Onlangs ontmoette ik een bekende, een eerlijken kleermaker, zijn verdrietig gezigt deed mij vragen, wat hem scheelde? „Al weêr te laat gekomen," was zijn antwoord, „dat is mijn eeuwig ongeluk, en zal me tot in 't graf vervolgen." — „Nu, als dat maar veel te laat komt," hernam ik troostend; „maar waar zijt ge dan te laat gekomen?" — „Ach ja, ik had drie nummers gedroomd, ik had ze reeds twee maal gespeeld, maar naar den regel moet dit drie maal gebeuren; ik loop wat ik loopen kan, en kom een kwartier te laat, er werden geen nummers meer aangenomen — en verbeeld u welk een ongeluk, al de drie nummers komen uit. Het is waarlijk om je te vermoorden — zoo gaat 't nu al zoo lang ik mij herinneren kan." — Om hem wat te troosten, ging ik een eind weegs met hem voort, en vernam onder weg het volgende: „Reeds als schoolganger kreeg ik de meeste straf, omdat ik altijd te laat kwam; ik kon doen wat ik won, 's morgens nog zoo vroeg opstaan, dadelijk kreeg ik nog iets te doen, nu dit, dan dat, altijd kwam ik te laat. Toen ik aangenomen was, moest ik in de leer bij een schrijnwerker; toen ik de eerste maal naar hem toe zou gaan, kreeg ik rusie met een paar straatjongens, ze sloegen mij een ferm gat in 't hoofd, ik viel en scheurde mijn broek. Huilend ging ik naar huis, kreeg van mijn

Zondag van elke maand gehouden. — De talrijke opkomst der gemeente bij deze bijeenkomsten op dit uur heeft tot het besluit geleid, deze biduren in het vervolg immer op den eersten *Zondag* van iedere maand te doen plaats vinden.

* De zoo lastige als schadelijke veldmuis woedt, hoewel niet zoo erg als in vorige jaren, weder in de gemeente Rouveen en Staphorst. — Geheele plekken gronds zijn door deze ongenoodigde gasten op het bouwland afgeknaagd geworden.

* Het verbouw van aardappelen belooft hier in den omtrek eenen goeden oogst. — Zij staan meest allen in bloei. — Het bekende bederf wordt weinig gevonden en dan nog slechts in geringe mate, dáár, waar men het in vorige jaren in het geheel niet aantrof; op landen, waar de ziekte om dezen tijd des jaars reeds erg heerschte, vindt men er nu geen spoor van. — Onder de boonen knaagt de *luis* en de boomvruchten schijnen ook ziekelijk aangedaan te zijn, ten minste zeer vele vallen af.

* Terwijl men zich, naar luid der dagbladen, overal in gissingen verdiept, waarom onze geeerbiedigde KONING, te MEPPEL zijnde, geen gebruik heeft gemaakt van het voor H.D. aangerigt *déjeûner*, hoort men er in Meppel bijna niet over spreken, en wel om de eenvoudige reden dat de burgerij, even goed als het Bestuur der Stad, begrijpt, dat Z. M. om het Congres kwam en dat de Koning op den bepaalden tijd te Assen wenschte te zijn. Z. M. heeft dan ook op HD. terugreis over Meppel naar het Loo zich wel kunnen overtuigen, dat de Meppelaren, niet zoo als velen wanen, door 's Konings haastig doorreizen door hunne stad zich zouden gekwetst gevoelen; integendeel, zij hebben het waardig hoofd onzer Natie, ofschoon het nacht was, andermaal op eene waardige wijze begroet. De hoera's en de volksliederen werden op nieuw welmeenend aangeheven.

— *K. S.* te Zwartsluis heeft een treurig ongeluk getroffen. Boven op een voer hooi, uit een land tusschen Meppel en Zwartsluis komende gingen de paarden te Zwartsluis op hol, met dat gevolg, dat de wagen omsloeg, hij op straat viel, van daar nog een val deed op een lager liggende stoep, den schouder brak en verschrikkelijk aan het hoofd en op andere plaatsen gewond en gekneusd werd. De ongelukkige, die vrouw en kinderen heeft, verkeert in droevige omstandigheden en er bestaat weinig hoop op zijne herstelling. De paarden rukten zich vervolgens van den wagen los en ontmoetten daarop een paar andere paarden waarvan de berijders mede op den grond werden geworpen en vrij ernstige wonden bekwamen. *P. O. Ct.*

Zuidlaren, 5 Julij. Hadden vele weiders dit voorjaar zorg, dat ze niet veel weidegeld van hun vee zouden krijgen, daar ze het tegen hooge prijzen moesten inkoopen; deze zorg is thans verdwenen, daar er de twee laatste dagen door een paar Friesche kooplieden 150 stuks runderen, bijna alle kalfkoeijen, tegen zeer goede prijzen zijn gekocht, als van *f* 80 tot *f* 125, waaronder 16 stuks van een landbouwer tegen *f* 108 per stuk. *P. G. Ct.*

Norsten, 1 Julij. Voor korten tijd was te R. in Drenthe een kind ziek, en men had de ouders van dat kind in de verbeelding gebragt, dat het behekst was. Werkelijk vond men in het hoofdkussen van het kind eenige veeren, kunstig in elkander gedraaid, gelijkende volkomen op eene duif. Dit was nu de heks, die zich, om hare kunsten met dat kind te doen, in zulk een veeren-vogel had veranderd. Men nam, op raad van eenige oude wijven, dit kreatuurtje, deed het in een ijzeren pot, sloot dien pot met de meeste zorgvuldigheid digt, zette hem vervolgens op gloeijende kolen, om de heks zoo zonder genade te verbranden. De eerste die zou binnen komen, was familie van de heks, en zou daarop jammeren, omdat nu een bloedverwant zoo ter dood werd gebragt.

Het toeval wilde, dat er juist in dien tijd een oud moedertje, die onder zware verdenking van hekserij stond, heen gaat, om de zieke aan te spreken. Naauwelijks is de oude sloof binnen de deur, of de baas grijpt in woeste drift een bijl en zegt, „ik zal dij anders betaolen, ik zal dij de kop in kleuven, du olle tooverhekse!

De oude vrouw schreeuwt, jammert van benaauwdheid en vlugt ijlings de deur uit.

Nu roept men binnen 's huis, „nou is 't klaor!" De pot wordt geopend, maar de vogel, de heks, is nog maar gedeeltelijk verbrand, dus niet dood, maar toch ernstig gewond.

Maar wie was nu de heks?

Die oude moeder had een jonge dochter. Die dochter had zich erg aan den hals gebrand, en *dit* was ze, die eerst in het kussen en daarna in den pot had gezeten. Die dochter wordt nu definitief voor de heks gehouden door het geheele dorp, dewijl men daar, zoo als nog op vele plaatsen van Drenthe, sterk gelooft aan hekserij en toovenaars, niettegenstaande zij zoo wel als anderen in de tweede helft der verlichte negentiende eeuw leven. *N. R. Ct.*

* **Norg, 6 Julij.** 't Berigt, in een dagblad dezer Provincie medegedeeld, als zoude den voerman *Bonestaf* van Veenhuizen, bij gelegenheid van Z. M. verblijf te Assen, door een der paarden van 's Konings rijtuig een vinger afgebeten zijn, is onjuist. Wel is hem een stuk vleesch uit den vinger gebeten, doch men koestert alle hoop, dat de man spoedig zal herstellen. — Na afloop der harddraverij, in de vorige week te Assen gehouden, is 't paard van zekeren landbouwer mede te Veenhuizen woonachtig, eene belangrijke verwonding toegebragt door dat van den heer *A. W. v. d. Sluis* te Appelscha, welks paard, voor een chais gespannen en bestuurd door den pikeur *G.*, het eerstgenoemde met den chaisboom in de borst is geloopen. De veearts *Hubenet* van Dwingelo, die toevallig daarbij tegenwoordig was, heeft het gewonde dier dadelijk in behandeling genomen.

* **Oosterwolde, 4 Julij.** Gisteren achtermiddag ongeveer 3 uur is te Haule de bliksem in een watermolen geslagen, en heeft hem geheel verpletterd en verbrand. Te Vochtelo ongeveer ½ uur van bovengenoemden watermolen is op den zelfden tijd de bliksem ook geslagen in een nieuw boerenhuis, 't welk nog niet was afgewerkt, waardoor de zijdmuur er geheel is uitgeslagen; verder is hierbij geen ongeluk gebeurd.

* **Stads-Kanaal, 6 Julij.** Gisteren had hier bij den heer *A. Remmers* jr., in de Harmonie de geannonceerde harddraverij plaats, waaraan zes paarden deel namen. De zwarte ruin, *Flink* genaamd, toebehoorende aan de wed. *W. Hiskes* alhier en bereden door haar zoon, behaalde den prijs, bestaande in eene extra brillante suikervaas met zilveren voetstuk. Aan het zwartbles ruinpaard, *Goliath*, van den bierbrouwer *H. Nieborg*, mede hier woonachtig, en door den eigenaar zelf bereden, viel de premie ten deel, zijnde een half dozijn zilveren tafelmessen. Begunstigd door het schoonste weder is alles in de beste orde afgeloopen.

* **Ruinen, 5 Julij.** In 't vorige jaar, behaagde het Z. M. den Koning, aan *J. S. Molewijk*, onderwijzer te Pesse, toe te kennen een landssubsidie van 50 gulden 's jaars, bestemd voor een vast kosthuis; daar echter die som niet toereikende was, om geheel daarin te kunnen voorzien, bleef deze gemeente niet achter; in de raadsvergadering ter deze plaatse is men overeengekomen, om tot dat einde aan genoemden onderwijzer 's jaars 40 gulden uit de gemeente kas toe te staan, zoo dat daardoor die zaak haar volle beslag verkregen heeft, en de onderwijzer van 't zoo lastig rondeten ontheven wordt. In die zelfde gemeente is men tot dat zelfde doel ook werkzaam voor de gehuchten Ansen en Echten. Mogt het nu spoedig op andere zoodanige plaatsen ook zoo worden, alwaar de onderwijzer tegen dezelfde zaak heeft te kampen, opdat ook hij eenmaal van 't zoo lastig rondeten verlost worde.

LANDBOUW.

Zeker en snelwerkend middel tegen ongedierte bij Rundvee.

Een boer in de Middel-Rhijnkreitz ontdekte onlangs een middel, dat niet alleen het ongedierte bij het rundvee, maar ook de eijeren met spoed verdelgt. Het middel is beter dan afkooksel van tabak, ruiterzalf enz.; het is niets anders dan gewone olie; drie runderen, die aangetast waren, werden 's avonds goed ingesmeerd, en des morgens duchtig afgeborsteld, waarna zij volkomen van ongedierte bevrijd waren. Voor elk rund was een kwart kan olie voldoende. In het algemeen kan men het er voor houden, dat de olie een hevig vergift is voor alle insekten. (*Badens Wochenblatt.*)

ADVERTENTIEN.

100 GULDEN
UITGELOOFD AAN
PRIJS-RAADSELS.

In **Het Zondagsblad** van 2 Julij 1854, komt een Raadsel voor, waarop de Uitgever-Directeur de aandacht des Publieks meent te mogen vestigen.

De nadere daartoe betrekkelijke inlichtingen worden gevonden in even genoemd nommer van dat blad, hetwelk **à 25 Cents** verkrijgbaar is aan het Bureau, Jan-Hendrikstraat no. 289, te 's Gravenhage, bij de Hoofdcorrespondenten M. SCHOONEVELD & ZOON, te Amsterdam en **op bestelling** bij alle Boekhandelaren en Post-Directeuren.

Het Zondagsblad ligt ook ter lezing in de voornaamste Societeiten en Koffijhuizen.

Heeren Boekhandelaren genieten een ruim rabat.

De Drukkerij dezer Courant wordt op nieuw beleefdelijk aanbevolen tot het leveren van alle mogelijke **SMOUT- en DRUKWERK**, als: **rouw-, trouw- en andere brieven, visite-kaartjes, facturen, prijscouranten, affiches, billetten etc. etc.,** alles tot zeer **goedkoope** prijzen.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE VAART.

Van *ZWOLLE*, 's morgens **zeven uur.**
Van *AMSTERDAM*, 's morgens **elf uur.**
Corresponderende met de HOLLANDSCHE en RHIJN-SPOORTREINEN; in verbinding met den Helder en per doorloopende DILIGENCEDIENST van A. BUDDE met Meppel, Assen, Groningen en Veendam.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 1—7 Julij. *Bev.* L. Polling, geb. Bartelds, van z., — *Overl.* A. Moes, m. g., 23 d.; D. G. Hilbrands, vr. g., 14 j. 7 m. 16 d.; L. Kuntsel, vr. g., bijna 1 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 7 Julij.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* 13.75	Boekweit, zand 65 N.pd.	*f* 7.10
„ N. Oml.	68 „	„ 11.90	„ „ 67 „	„ 7.50
dito.	70 „	„ 12.50	„ veen 64 „	„ 6.70
„ „ Old.	68 „	„ 11.90	„ „ 66 „	„ 7.10
„ „ „	70 „	„ 12.50	Paardeboonen. . *f* 7.00	à 8.00
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 9.50	Groene Erwten. „ 10.00	à 11.00
„ „ „	68 „	„ 9.90	Graauwe „ 10.00	à 11.00
„ „ „	70 „	„ 10.30	Koolzaad . . . *f* 11.00	à 11.40
Haver, N. dikke	40 „	„ 4.10	Gort, grove . „ 9.25	à 9.75
„ „	48 „	„ 4.90	Gort, parel , „ 12.50	à 13.50
„ Voer	35 „	„ 3.70	Olie, raap per vat 35.00	à 35.50
„ „	40 „	„ 4.25	Raapkoeken.	à 00.00
„ Zwarte	35 „	„ 3.50	Lijnkoeken 00.00	à 00.00
„ „	40 „	„ 4.00	Boter ¼ ton. . . . 00.00	à 00.00
Garst, N. wint.	54 „	„ 4.60	Boter ⅛ „	à 00.00
„ „ „	56 „	„ 4.90		
„ „ zomer	56 „	„ 4.90		
„ „ knob.	60 „	„ 5.50		

Tarwe weinig aangevoerd en voor genoteerde prijsen aangeboden. — Inlandsche Rogge aan gebruikers als genoteerd verkocht, Vreemde aanzienlijk lager aangeboden, zonder koopers. Boekweit en Gerst lager gedaan. — Dikke Haver 20 cent lager afgegeven. – Voerhaver 10 cent. — In zaden niets gedaan. — Gort als genoteerd met weinig handel..

ASSEN, 7 Julij. Rogge [illegible]. Boekweit *f* 8,00, *f* 7.75, 7,00. Boter 70 a 00 ct. het N. ℔. Aardappelen *f* 0,00, *f* 0,00. Prijs van het Roggebrood *f* 0,73 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 4 Julij. Rogge *f* 10,00. Boekweit *f* 7,50. Haver *f* 0,00; Honig per pond *f* „.00; Boter het N. pd. *f* 0,64. Zetting *f* 0,00.

COEVORDEN, 3 Julij. Rogge *f* 10,00. Boekweit *f* 7,50. Boter p. N. ℔ 60 ct. Zetting *f* 0,00.

MEPPEL, 6 Julij. Rogge *f* 10,25 a *f* 10,50. Boekweit *f* 7,50, *f* 8,25. Boter 1½ N. pd. *f* 1,20 a *f* 1,30. Boter per ⅛ vat *f* 16,00 a *f* 17,00. Zetting *f* 0,00.

AMSTERDAM, 5 Julij. TARWE. Oude Poolsche bij partij merkelijk lager afgegeven; nieuwe slechts bij gerijf verk.; 125 ℔ nieuwe bonte Poolsche *f* 400; 129 ℔ oude dito *f* 460; 132 ℔ Kubanka *f* 424. — ROGGE tot op nieuw eenige verlaging met redelijken handel; 120 ℔ nieuwe Pruiss. *f* 285; 121 ℔ oude dito *f* 310; 119 ℔ jarige Odessa *f* 278; 118 ℔ nieuwe dito *f* 278; 116, 117, 118 ℔ nieuwe Archangel *f* 271, 274, 277; 118 ℔ jarige dito *f* 273; 118 ℔ oude gedroogde *f* 270; 117 ℔ dito *f* 267, 270. — GARST merkelijk lager afgegeven; 114 ℔ Deensche *f* 196; 103, 104 ℔ Winter *f* 170. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — Inlandsche Groene ERWTEN in de puike soorten gevraagd en bij eenige partij voor buitenl. rekening tot hooger prijzen gekocht. — KOOLZAAD onveranderd; op 9 v. Olie in 9 Nov. £ 67. — LIJNZAAD in een doen; 107 ℔ Riga *f* 295, 106/7 ℔ dito *f* 295. — RAAPOLIE stiller; op 6w. *f* 39¼; Vliegend *f* 38; 1o. Sept. *f* 38; Oct. *f* 38⅛, Nov. *f* 38¼; Dec. *f* 38⅜. — LIJNOLIE dadelijk onbegeerd, op termijn wel zoo aangenaam; op 6w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37; Najaar *f* 37¾. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 41¾; Vliegend *f* 40½. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 78 a 82. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11½ a 14.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de tweede helft der maand Junij, hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 9,75. Boekweit *f* 7,62[5]. *Coevorden*, Rogge *f* 9.50. Boekweit *f* 8.00. *Hoogeveen*, Rogge [illegible] Boekweit *f* 7,55. *Meppel*, Rogge *f* 9,97[5]. Boekweit *f* 7,75. De setting van de 6 N. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald: *Coevorden* 72 cent. *Hoogeveen* 72 cent. *Meppel* 00 cent.

ASSEN, 7 Julij 1854.

223STE **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE KLASSE.

14de Lijst. No. 12225 *f* 25000. No. 273 *f* 2500. No. 3140 *f* 1000. No's. 10966, 11901 en 15880 ieder *f* 400. No. 19870 *f* 200. — 15de Lijst. No's. 8553, 15521 en 18039 ieder *f* 1000. No's. 2064 en 3537 ieder *f* 400. — 16de Lijst. No. 12532 prijs *f* 1000 premie *f* 30000. No's. 467, 3376, 13663 en 16372 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 6 Julij 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	58⅞	*Polen*, Oblig.	4	pct.	
„ „	3	„	71	*Spanje*, Oblig.	1	„	18[15/16]
„ „	4	„	88	Obligatiën	3	„	39¼
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	35½
Handelm.	4½	„	124	Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4⅜
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	69
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	99½	„ Metal.	5	„	63
Dito 1828/29	5	„	99	„ „ N.	5	„	73¾
Cert. 1831/33	5	„	84¼	„ „	2½	„	32
Dito 1840	4	„	[illegible]	*België*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglits	4	„	[illegible]	Rothschild	2½	„	48⅛
Ins. in Amsign.	5	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	36⅝
Cert. van dito	5	„		„	4		
				Amerika Bank-Act.			3⅜

vader voor dessert een ongemakkelijk standje, moest verscheidene dagen t'huis blijven, en toen ik eindelijk bij mijn meester kwam — kwam ik te laat; hij had een anderen leerjongen aangenomen. Ik kon geen plaats meer krijgen als schrijnwerkersleerling, en moest dus kleêrmaker worden. Dus heb ik 't eigenlijk maar aan een ongeluk te danken, dat ik kleêrmaker geworden ben. Mijne moeder had een oom in Amerika, die, toen zij nog jong was, haar met geen kwaad oog had aangezien. Hij was door den handel rijk geworden en leefde als vrijgezel. Om zijn vaderland nog eens te zien, kwam hij naar Holland, en liet mijne moeder weten, dat, als ik met hem naar Amerika wilde gaan, hij mij zijn geheel vermogen geven, en zijne dagen bij mij eindigen zou. Ik was niet in de stad, mijne moeder schreef mij, en met extra post kom ik — één dag te laat, want mijn oom was naar Hellevoetsluis. Van daar schreef hij, dat hij het testament door een notaris had laten opmaken, en dat ik mij gereed zou houden tot ik berigt van hem ontving. Dit kwam eindelijk en luidde, dat ik mij oogenblikkelijk bij hem vervoegen moest, want dat hij, zoodra de wind keerde, zou uitzeilen. Eerst moest ik nog afscheid nemen van al mijne vrienden, denkende, „oom zal wel wachten." Doch toen ik te Hellevoetsluis kwam, vernam ik, dat hij den vorigen dag was afgereisd, het testament mee aan boord genomen en een brief achtergelaten had, waarin hij mij zeide, hem zoo spoedig mogelijk te volgen en voor de reiskosten een wissel op hem te trekken. Dit maal echter mogt ik mij gelukkig rekenen dat ik te laat gekomen was, want twee dagen later verging het schip met man en muis en — testament; ik had nu wel de erfenis verloren, maar ik leefde ten minste nog. — Nu besloot ik baas te worden en te trouwen. Een aardig meisje, de dochter van een wagenmaker, zou de uitverkorene zijn; ik vroeg een vriend om raad, en na lang genoeg gewikt en gewogen te hebben, ging ik er op los. Maar ik kwam weêr te laat, want mijn vriend had daags te voren het „jawoord" gekregen. Uit wanhoop werd ik baas zonder vrouw, leefde een tijd lang als menschenhater, tot eindelijk eene jonge en aardige weduwe, mijne tegenwoordige vrouw, mijn hart wist te boeijen. „Dit maal," dacht ik, „zult ge niet te laat komen," en ik ben ook niet te laat gekomen; ik vroeg haar, zij zeide: „Ja," en toen ben ik dadelijk getrouwd.

Dezer dagen heeft men uit de Seine het lijk opgevischt van een schoon en welgekleed meisje. Aan haar hals hing een zakje van gewast doek, waarin zich een brief bevond van den volgenden inhoud:

„Ik behoor tot eene zeer achtbare familie; toen ik vijf jaar oud was, stierf mijne moeder, thans tel ik er twintig. Daar mijn vader niet alleen kon leven en buitendien eene vrouw verlangde om het opzigt over mij te houden, ging hij een tweede huwelijk aan. Ik kreeg eene zuster; van toen af werd mijne stiefmoeder, die altijd beminnelijk en goed geweest was, voor mij eene soort van duivel, die mij overal vervolgde. Daar zij al de liefde mijns vaders voor hare dochter wilde behouden, deed zij mij in zijne oogen voor een ondeugend kind door gaan, dat vol gebreken was. De studie was mijn eenigste troost. Daar mijne stiefmoeder jaloersch was over de vorderingen die ik maakte, en zij ongetwijfeld dacht, dat ik eens hare dochter in talent zou overtreffen, vervolgde zij mij nog erger, en werd voor mij eene dagelijksche foltering; mijn vader zelf, die door zijne vrouw misleid was, weigerde mij zijne liefkozingen.

„Ik wensch hen geen kwaad toe, evenmin als aan mijne zuster, die een onschuldig en goed kind is. Ik vergeef insgelijks aan de vrouw, die mij zoo veel heeft doen lijden. Ik ga sterven. God zal mijne opofferingen loonen. Het is nutteloos pogingen te doen om mij te herkennen, ik woon ver van Parijs. Ik heb in deze regelen de oorzaak van mijn dood bekend gemaakt, opdat hij tot waarschuwing moge dienen aan de vaders, die, door een tweede huwelijk aan te gaan, eene stiefmoeder aan hunne kinderen willen geven. Het voorbeeld van mijn lijden is ongelukkig — niet zeldzaam.

„MARIE D."

Een geregtelijk onderzoek is ingesteld, om de indentiteit en de familie dier ongelukkige uitvondig te maken.

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN,

BIJBLAD van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 8 Julij 1854.

UITTREKSEL uit het Verslag van Gedeputeerde Staten aan de Staten der Provincie Drenthe in hunne Vergadering van 5 Julij 1854.

Vervolg van het vorige no.

Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

a. *Scholen voor lager Onderwijs.* In de Provincie zijn 146 scholen voor lager onderwijs. Zij verdeelen zich in: 138 openbare, 3 bijzondere der 1e klasse en 5 bijzondere der 2e klasse. Van deze scholen zijn in 1853 vier nieuw opgerigt, als: eene openbare school te Ten Arlo, Gemeente Zuidwolde, welker stichting is noodig geacht uit hoofde van den verren afstand van de hoofdschool, waaronder de kinderen van dat gehucht behoorden; eene bijzondere school der eerste klasse te Nieuweroord, Gemeente Westerbork; eene bijzondere school der 2e klasse te Peize, en eene dergelijke school te Smilde, bepaaldelijk bestemd voor de Israëlitische gemeente aldaar en tevens dienende voor het Godsdienstig onderwijs.

Het getal leerlingen op de dagscholen heeft bedragen: den 15 Januarij 1853, op de openbare scholen: 6445 jongens en 5565 meisjes, te zamen 12010; op de bijzondere scholen der 1e klasse: 43 jongens en 52 meisjes, te zamen 95; op de bijzondere scholen der tweede klasse: 168 jongens en 118 meisjes, te zamen 286. Totaal 6656 jongens en 5735 meisjes, te zamen 12391.

Den 15 Julij 1853, op de openbare scholen: 4560 jongens en 4234 meisjes, te zamen 8794; op de bijzondere scholen der 1e klasse: 49 jongens en 50 meisjes, te zamen 99; op de bijzondere scholen der 2e klasse: 162 jongens en 123 meisjes, te zamen 285. Totaal 4771 jongens en 4407 meisjes, te zamen 9178.

't Getal avondscholieren kan niet worden vermeld, omdat daarvan geene volledige opgaven ingekomen zijn.

Van opgemelde leerlingen hebben 2969 kosteloos onderwijs ontvangen. Volgens het Provinciaal Reglement op de schoolgelden, kunnen alle kinderen van behoeftigen het onderwijs geheel kosteloos genieten, en die van minvermogenden tegen gedeeltelijke betaling.

Het getal Onderwijzers in 1853 bedroeg 167 en dat der Onderwijzeressen 4. Hiervan zijn: Onderwijzers van den 1sten rang 1, van den 2den rang 78, van den 3den rang 48, van den 4den rang 34, zonder rang 2, Kweekelingen 4, te zamen 167, Onderwijzeressen 2, Secondanten 2, te zamen 4. Totaal 171.

In 1853 hebben 31 Onderwijzers Rijks toelagen genoten, te zamen ten bedrage van *f* 2900-„, waaronder *f* 450-„ voor het Instituut van jongejufvrouwen te Assen. Deze toelagen, welke vroeger slechts voor één jaar telkens verleend werden, zijn over 1853 en vervolgens tot wederopzeggens toe geschonken.

Behalve deze toelagen, zijn over 1853 nog aan *zes* Onderwijzers gratificatiën toegelegd, te zamen tot een beloop van *f* 175-„.

Wij herhalen hier, hetgeen wij in het vorige jaar vermeldden, dat het Lager Onderwijs in dit Gewest over het algemeen voldoende kan worden genoemd. Niettemin blijft men bij voortduring zich beijveren, om hetzelve hoe langer zoo meer uit te breiden en te verbeteren. Ten bewijze hiervan kan strekken het besluit door Uwe Vergadering ten vorigen jare genomen, waarbij is besloten, op de Provinciale Begrooting voor 1854 een post van *f* 1000-„ te brengen, tot aanmoediging van het lager Onderwijs, met opdragt aan Ons Collegie, om ten aanzien van de wijze, waarop over die gelden zou behooren te worden beschikt, aan U een voorstel te doen. Aan die opdragt hopen wij eerstdaags gevolg te geven. Aangaande de bekwaamheid, den ijver en de geschiktheid van de meeste Onderwijzers heeft men eveneens redenen van tevredenheid.

De Jongejufvrouwenschool te Assen neemt bij voortduring in bloei toe. Ten einde aan die school nog meerdere uitbreiding te kunnen geven, heeft het Gemeentebestuur een gebouw aangekocht, om tot woonhuis voor de Onderwijzeres en tevens voor schoollocaal te worden ingerigt. Ook van het instituut voor meisjes te Meppel kan gunstig getuigenis gegeven worden.

De in de Provincie bestaande schoolgebouwen of schoollocalen zijn meestal in voldoenden staat, en worden overigens allengs verbeterd. Behalve de localen voor drie der hierboven vermelde in 1853 opgerigte nieuwe schoolgebouwen in plaats der vervallene opgerigt, alle bij aanbesteding: te Emmen voor *f* 2100-„; te Ruinen met de onderwijzerswoning voor *f* 4380-„; te Dalen, onder dezelfde Gemeente, voor *f* 660-„. Verbeteringen en herstellingen hadden in dat jaar aan onderscheidene schoollocalen en onderwijzerswoningen plaats. Te Anlo is de hoofdschool aanzienlijk verbeterd. Te Dalen is de school vergroot en in twee localen afgedeeld, voor eerstbeginnende en voor meergevorderde leerlingen. De verandering is aanbesteed voor *f* 1120-„. Te Kloosterveen, onder Assen, is de school en onderwijzerswoning vergroot. De kosten bij aanbesteding hebben beloopen *f* 1636-„. Ook te Annen, Coevorden en de Wijk werden de scholen vergroot en verbeterd.

Van de twee subsidien, door het Rijk verleend voor den opbouw der school te Emmen en van die onder Ruinen, is reeds melding gemaakt in het verslag over 1852. Voor de vergrooting van de school te Dalen is een Rijks subsidie toegekend van f 300-„, en voor de nieuwe Israëlitische school te Smilde uit de kas *ad pios usus* een subsidie van f 400-„.

b. *Scholen van bijzonderen aard en strekking.* In deze Provincie zijn aanwezig: 4 bewaarscholen, waarin 248 kinderen van beider geslacht zijn onderwezen; 4 herhalingsscholen met 226 leerlingen van beider kunne; 2 werkscholen, een te Assen en een te Meppel, zijnde naai- en breischolen voor onvermogenden; in de eerste hebben 31 en in de laatste 50 meisjes onderwijs ontvangen. Behalve de hier opgegevene, zijn in Provincie nog aanwezig vier scholen voor het middelbare Onderwijs, waarvan 2 voor jongens met 56 leerlingen en 2 voor meisjes met 49 leerlingen.

c. *Provinciale Commissie voor Onderwijs.* In het personeel is geene verandering gekomen, zijnde het uitgevallene lid Mr. P. van der Veen, als zoodanig op nieuw benoemd.

In 1853 zijn door de Commissie acten van algemeene toelating afgegeven, als: 2 voor Schoolonderwijzers van den 2den, 4 van den 3den en 6 van den 4den rang.

d. *Onderwijzersgezelschappen.* Aan de onderwijzersgezelschappen in deze Provincie, ten getale van 7, is in 1853 eene Rijks toelage verleend van f 170-„.

e. *Latijnsche scholen en Gymnasiën.* In 1853 is ten opzigte der gymnasiën te Assen en Meppel niets bijzonders voorgevallen, dan dat de school te Assen is vergroot en gesplitst in twee localen. In het ééne worden de leerlingen in de oude en nieuwe talen onderwezen, en in het andere die, welke uitsluitend onderwijs in de nieuwe talen ontvangen. Deze vergrooting is aanbesteed voor f 990-„. Blijkens de ontvangene verslagen, blijven deze inrigtingen aan hare bestemming voldoen, 't getal leerlingen was volgens de laatste opgaven te Assen 48 en te Meppel 32. De Rijks toelage telken jare op aanvrage aan den Rector van 't gymnasium te Assen verleend, is bij Zijner Majesteits besluit d.d. 26 Januarij 1853 no. 67 tot wederopzeggens toe aan hem, ter som van f 500-„ toegelegd.

f. *Kunsten en Wetenschappen.* Bijzonderheden dienaangaande zijn over het afgeloopene jaar niet te vermelden. De te Assen en Meppel gevestigde scholen voor hand- en bouwkundig teekenen en de reken- en wiskunde beantwoorden voortdurend aan het doel. Te Assen wordt voor deze inrigting een locaal en een jaarlijksch subsidie van f 50-„ door de Gemeente verstrekt. De natuur- en scheikundige genootschappen te Assen en Meppel hebben in 1853 geene stof gegeven tot vermelding van eenige bijzonderheid. Te Assen is op de daar bestaande teeken- en industrieschool eene tentoonstelling gehouden van teekeningen en andere door de leerlingen vervaardigde voorwerpen, welke getuigden van hunne gemaakte vorderingen. Daarmede was tevens verbonden eene tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid, door handwerkslieden te Assen en ommestreken vervaardigd. Het voornemen bestaat, deze tentoonstelling jaarlijks te herhalen, zoo tot aanmoediging der ambachtslieden als tot het verschaffen van meerdere bekendheid aan hunne fabrikaten.

Armwezen.

Over 1853 kan men den toestand van het armwezen in dit gewest niet ongunstig noemen; wel was de prijs der levensmiddelen zeer hoog en in den loop van het jaar steeds stijgende, en is ook de oogst der rogge en aardappelen gedeeltelijk mislukt, maar het geheele jaar door, tot laat in den winter, is er overvloed van werk geweest; zelfs kwamen er hier en daar handen te kort. Bovendien is de boekweit, die een voornaam voedingsmiddel van het volk uitmaakt, vooral in de veenstreken, bijzonder goed gelukt. — Er zijn dan ook geene klagten over bijzonder groote armoede gehoord en de armbesturen hebben over het algemeen tot geene buitengewone maatregelen de toevlugt behoeven te nemen, maar met hunne gewone fondsen, hier en daar door de particuliere liefdadigheid ondersteund, in de behoeften hunner geälimenteerden kunnen voorzien. Deze uitkomst was verblijdend, en heeft de vrees van menigeen beschaamd, die den winter met bekommering te gemoet zag.

Betreffende de middelen, welke in deze Provincie worden aangewend tot vermindering der armoede, alsmede die, welke tot verbetering van den staat van het armwezen nog zouden kunnen worden in het werk gesteld, nemen wij de vrijheid ons te gedragen aan de beschouwingen, in vroegere verslagen daaromtrent door ons medegedeeld.

De wet van 13 Augustus 1849 (Staatsblad no. 39), tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen, werkt bij voortduring gunstig, vooral door vreemdelingen af te schrikken, om zich zonder genoegzame middelen van bestaan in gemeenten van dit Rijk neder te zetten.

Ten aanzien der bestaande armwerkhuizen vermeenen wij, ons te mogen gedragen aan hetgeen desweges in ons vorig verslag is opgenomen; ook thans mogen wij de werking der inrigtingen over het geheel zeer gunstig noemen, maar moeten er bijvoegen, dat eerst dáár deze inrigtingen bijzonder heilzame vruchten opleveren, waar ze onder een goed bestuur en toezigt staan. Wij aarselen niet in dit opzigt als voorbeeld te wijzen op het te Assen bestaande armwerkhuis der Hervormde Diaconie, waar dat bestuur en toezigt bij uitnemendheid goed kunnen genoemd worden.

Te dier plaatse werd in het laatst van het vorige jaar opgerigt een Genootschap onder den naam van *Dorcas*, staande onder het bestuur van eene vereeniging van Dames en zich ten doel stellende, om behoeftigen van de Hervormde Godsdienst, die niet worden bedeeld, door het verschaffen van naai- en breiwerk en het uitdeelen van kleeding- en liggingstukken, te gemoet te komen, en verder ook aan behoeftige kraamvrouwen onderstand te schenken.

Te Hoogeveen is voorts in December 1853 opgerigt een zoogenaamd Armpatronaat, hetwelk evenwel eerst met den aanvang van dit jaar in werking kwam en waarvan de strekking is, *de behoeftigen*, welke slechts *tijdelijk* bedeeld worden, van de onderscheidene in de Gemeente zich bevindende armverzorgers over te nemen.

Gedurende 1853 zijn 93 personen ten laste van de hierna gemelde gemeenten in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid verpleegd, waarvan de kosten hebben bedragen, zooals daarbij is aangewezen: Gemeente Assen 3 verpleegden, kosten van verpleging *f* 102.70; Beilen 1, f 90.09½; Coevorden 2, f 61.83; Diever 1, f 19.68; Dwingelo 1, f 10.36; Dalen 1, f 41.57; Eelde 1, f 44.36; Emmen 1, f 29.79; Gieten 1, f 10.07; Havelte 2, f 43.73; Hoogeveen 8, f 249.90; Meppel 28, f 1402.18; Norg 10, f 551.10; Ruinerwold 1, f 72.50; Roden 3, f 214.34; Rolde 1, f 35.00; Smilde 16, f 578.63; Vledder 8, f 269.95; Vries 1, f 35.00; Zuidwolde 3, f 268.08, te zamen 93 verpleegden; totaal f 4130.86½ aan kosten van verpleging. Sommige Gemeentebesturen hebben geweigerd deze kosten te voldoen, op grond der meening, dat ze moesten komen ten laste van den Staat, als het gevolg zijnde van regterlijke veroordeelingen, waarbij de overbrenging der verpleegde personen naar de bedelaarsgestichten, wegens bedelarij of landlooperij, is gelast.

De ontvangsten der instellingen van weldadigheid, tot het verleenen van onderstand, welke instellingen zich in dit gewest bepalen tot de besturen voor huiszittende armen en die van godshuizen, hebben in 1853 bedragen voor de eerste f 73343.51, en voor de laatste f 12873.07^5, in totaal f 86216.58^5, en zijn voortgevloeid uit: *a.* Eigen middelen of regten, als: 1o. Inkomsten van bezittingen van allerlei aard, en toegekende regten f 15127.79½; 2o. Erlangde aflossingen van hypotheken, en te gelde gemaakte inschulden, effecten of andere bezittingen en ontvangene renten, die daarop waren verschenen f 2759.61½; *b.* Bijdragen en giften van de openbare en bijzondere liefdadigheid: 1o. Subsidiën van de gemeenten en uit de kas *ad pios usus* te Smilde (*) f 8621.29; 2o. Collecten en giften f 47813.98½. *c.* Opgenomene gelden f 200.00. *d.* Verschillende ontvangsten, niet bepaald omschreven, voordeelige sloten van vorige rekeningen enz. f 11693.90, totaal f 86216,58½. Het bedrag van hetgeen kan worden geacht onmiddelijk of meer regtsstreeks tot ondersteuning van armen te zijn uitgegeven ad f 83916.63 kan in dezer voegen worden gesplitst: 1o. Onderstanden van allerlei aard, zoo in geld, als in natura f 65926.73; 2o. Onderhoud van gebouwen f 5911.84; 3o. Aflossing van kapitalen, betaling van rente en verdere verschillende uitgaven f 12078.06, totaal f 83916.63.

Te Assen en te Meppel bestaan naai- en breischolen voor meisjes van minvermogende en behoeftige ouders; beide werden door particulieren bekostigd; die te Meppel, waarin 50 meisjes kosteloos onderwijs hebben ontvangen, wordt door eene commissie van het Hervormd Armbestuur en zes Dames, door den Kerkeraad benoemd, en die te Assen, waarin 31 meisjes kosteloos onderwijs ontvangen, door eene vereeniging van Dames bestuurd.

In de werkplaats van liefdadigheid te Assen is gedurende 1853 aan 16 personen werk verschaft, door steenkloppen of het verbrijzelen van keijen, door en voor rekening eener bijzondere commissie. Het getal personen, die hier werk gevonden hebben, overtreft dat van 1852 met 14, een gevolg van den strengen winter in de maand December 1853.

Openbare veiligheid.

Omtrent de waarneming van de dienst der ambtenaren van policie hebben de Gemeentebesturen meestal goede getuigenis gegeven; terwijl volgens de berigten zoowel van den heer fungerenden Directeur van policie als van de betrokkene Gemeentebesturen, het detachement Hulpmarechaussée veel tot handhaving van rust en veiligheid heeft bijgedragen; inzonderheid is dit het geval geweest met den post of de afdeeling die eerst te Assen en vervolgens te Smilde, in de nabijheid van de werken aan het Drentsche Veen- en Middenkanaal, is geplaatst geweest, en door welke herhaalde malen onrustige bewegingen of ongeregeldheden onder het werkvolk voorgekomen of spoedig onderdrukt zijn.

In 1853 zijn in onderscheidene Gemeenten 383 processen-verbaal van bekeuringen wegens misdrijven van enkele policie opgemaakt, waaronder 66 wegens het losloopen van honden, gedurende den tijd dat de vastligging was bevolen. Het geheele getal bekeuringen bedraagt 58 meer, dan dat van het vorige jaar. Wij meenen dit te moeten toeschrijven aan meerdere activiteit in de uitoefening der policie. Te Assen, Emmen, Gieten, Meppel, Ruinen en Sleen is het grootste getal bekeuringen geschied; te Vries en Zweelo daarentegen hebben geheel geene bekeuringen plaats gehad. Wegens boeten van policie is over 1853 aan de gezamenlijke Gemeenten door de ontvangers der Registratie eene som van *f* 2004,26 uitgekeerd.

In alle Gemeenten der Provincie bestaan des winters nachtwachten, welke in de meeste derzelve bij beurten door de ingezetenen worden waargenomen. Wij meenen echter redenen te hebben, om aan te nemen, dat de wijze, waarop de wachten gehouden worden, dikwijls nog veel te wenschen overlaat.

Brandspuiten waren in de Provincie 29 aanwezig, waarvan 20 groote en 9 kleine, alsmede in elke Gemeente een zeker getal brandhaken. Te Assen zijn in 1853 de brandblusmiddelen door herstelling alle in een goeden staat gebragt, waarvoor op de begrooting *f* 700 was toegestaan, terwijl te Hoogeveen een der brandspuiten is voorzien van eene zuigpomp.

Aan sommige, die door geledene verliezen door brand betrekkelijk behoeftig waren geworden, is het houden van collecten toegestaan, en wel: aan de eigenaren van een afgebrand huisje te Zwiggelte, in de Gemeenten Westerbork, Beilen en Zweelo; van een

(*) De Diaconie der Hervormde Gemeente te Kloosterveen en Hijkersmilde heeft genoten uit de kas *ad pios usus* een subsidie van *f* 400-„. Voorts is onder de gemelde som van *f* 8621.29 begrepen wegens verleende subsidiën uit de Gemeentekas te Meppel aan de Hervormde Diaconie aldaar *f* 3500-„ en aan het Israëlitisch Armbestuur *f* 400-„. Totaal *f* 4300-„. Zoodat door de overige Gemeenten te zamen niet meer dan *f* 4321.29 aan subsidiën is verstrekt.

arbeidershuis te Eexterveen, in de Gemeenten Anlo, Gasselte, Gieten en Zuidlaren; en aan de bewoners van een diaconiehuisje te Havelte, in de Gemeenten Meppel, Ruinerwold en Nijeveen.

De meest hevige brand vond plaats te Gees, onder Oosterhesselen, waar op den 22sten Mei 1853 tien huizen, bewoond door 14 gezinnen, bestaande uit 42 personen, meerendeels met de inboedels, een prooi der vlammen zijn geworden. Te zwaarder drukte deze ramp op de meesten hunner, daar in een tijdsverloop van 18 jaren dit de derde maal was, eens in 1834 en later in 1842, dat dit gehucht door een gelijk onheil getroffen werd. Nadat in hunnen eersten nooddruft in de Gemeente zelve door eene inzameling van liefdegiften, die nagenoeg *f* 950 opbragt, was voorzien, is ook in de overige Gemeenten der Provincie ten hunnen behoeve eene collecte gehouden, waarvan de opbrengst ongeveer *f* 1900 heeft beloopen. De oorzaak van den brand is niet bekend, doch men vermoedt, dat die aan het onvoorzigtig omgaan met vuur door kinderen moet worden toegeschreven. De gebouwen te Gees waren alle, en voor het meerendeel ook de vroeger vermelde, tegen brandschade verzekerd, doch niet de inboedels.

Behalve branden van gebouwen is in de Gemeenten Assen, Hoogeveen en Smilde nog eenige te velde staande turf verbrand, ten gevolge van het ontsteken van vuur in de veenen, tot hunne bereiding voor de boekweitteelt.

Slechts te Assen, Coevorden en Meppel heeft eene algemeene verlichting der straten plaats. Te Assen is men van het gebruik van vloeibare gas, uithoofde van de daarmede gepaard gaande grootere kosten, teruggekeerd tot dat van patentolie, ofschoon minder aan het oogmerk voldoende. Behalve in de opgenoemde drie Gemeenten, worden ook nog te Hoogeveen, in het meest bevolkte gedeelte der Gemeente des winters de straten verlicht, terwijl mede in de Gemeente Smilde bij elk der vonders over de Hoofdvaart, als voor de passage gevaarlijk punten, lantaarnen tot verlichting zijn geplaatst.

Van onheilen en rampen, zondert men de gevallen van brand uit, is de Provincie gelukkig verschoond gebleven.

Rijksmiddelen.

a. *Directe Belastingen.* Het bedrag van de invorderbaar verklaarde kohieren der Directe Belastingen over 1853 is, zoo wat de hoofdsom als de opcenten betreft, geweest in 1853 Grondbelasting f 160,675,50, Personeel f 95,952,43, Patentregt f 38,087.08[5]; in 1852 Grondbelasting f 156,409.73, Personeel f 92,366.19[5], Patentregt f 36,865.54[5], zoodat in 1853 meer heeft opgebragt: Grondbel. f 4265,77, Personeel f 3586,22[5], Patentregt f 1221,63.

Het belastbare inkomen van de eigendommen, hetwelk tot grondslag van de heffing der grondbelasting heeft gestrekt, beliep voor de dienst van 1853, f 1,060,582,55½, 1852 f 1,058,628,34½, en is dus vermeerderd met f 1,954.21. De toeneming van het bedrag dezer belastingen gaat hand aan hand met die der ontwikkeling van de Provincie.

Ten opzigte der Grondbelasting en het personeel, gaat de vermeerdering van het bedrag der opcenten die van de hoofdsom te boven. De oorsprong van dit gemis aan verhouding is gelegen in de uitbreiding der invoering van het in de Gemeentewet vervatte belastingstelsel, hetwelk aanleiding geeft tot aanzienlijke verhooging der gemeenteopcenten op beide gemelde middelen.

Het getal kadastrale perceelen bedroeg, bij de afsluiting der leggers over 1853, 193,318. Op de kohieren der grondlasten voor die dienst zijn 21176 artikelen uitgetrokken, uitmakende het getal bekende grondeigenaren, behalve dat dezelfde personen op verschillende kohieren voorkomen.

Wat de personele belasting betreft, voor de dienst van 1853 bedroeg: 1o. de huurwaarde van woonhuizen f 279,475,50, pakhuizen, pakzolders en kelders f 3,227.00, totaal f 282.702,50; 2o. het getal deuren en vensters 43698; 3o. het getal haardsteden van gebouwen met één haardstede 5110, twee haardsteden 3016, drie 1458, vier 716, vijf 290, zes of zeven 232, acht of negen 57, tien en meer 48, totaal 11827; 4o. de waarde van het mobilair: bij vermenigvuldiging der huurwaarde f 618,874,00; volgens gedane schatting, f 152,066,00, totaal f 770,960,00, 5o. Het getal dienst- en werkboden van de 1e klasse 703, van de 2de 11, van de 3de 4502, van de 4de 208, van de 5de klasse geene, totaal 5424; 6o. Het getal paarden van de 1e klasse 38, 2e 26, 3e 367, 4e 182; 5e 929, 6e 30, totaal 1572.

Het getal besliste reclames tegen aanslagen in de directe belastingen beliep in 1853, wegens de Grondlasten 38, het Personeel 164, het Patentregt 20, waarvan als ongegrond zijn afgewezen 13 Grondl., 10 Pers., 8 Patentregt, terwijl op 25 Grondl. 154 Pers. en 12 Patentr. ontheffing of vermindering van belasting is verleend. Onder de reclames betrekkelijk de personele belasting telde men 131 wegens afschaffing van het belastbaar gebruik van paarden, met 1 November van het dienstjaar.

b. Aan *In- en Uitgaande Regten* is ontvangen: 1853 Hoofds. f 2618.24½. Opc. f 340.83. Totaal f 2959.07½. 1852 Hoofdsom f 1894.81½. Opcenten. f 246.56½ Totaal f 2141.18. Meer in 1853 Hoofdsom f 723.63. Opcenten f 94.26½. Totaal f 817.89½.

c. De *Accijnsen* hebben opgebragt, wegens: Zout f 20,009.68½. Geslagt f 25,418.92½. Gemaal f 76,821.75½. Wijn f 11,329.98½. Binnenl. Gedisteleerd f 65,019.51½. Buitenl. Gedisteleerd f 1,324.84. Bieren en Azijnen f 2413.34½. Suiker f 1.48. Zeep f 8,138.80½. Turf f 194,400.38½. Steenkolen f 12.42. Collectief Zegel f 39,713.41½. Consentzegel van vervoer en geleibiljetten f 802.01½. Totaal in 1853 f 432,128.42, en in 1852 f 482,695.13. Dus meer in 1853 f 14,433.29.

d. De opbrengst der *Indirecte Belastingen* is geweest: Zegelregten in 1853 f 17,580.10[5], in 1852 f 16,838,19[5]; Registratieregten in 1853 f 54,092.66[5], in 1852 f 42,257.45; Griffieregten in 1853 f 616,27[5], in 1852 f 692.37[5]; Hypotheekregten in 1853 f 5.226.18[5], in 1852 f 4,681.27[5]; Successieregten in 1853 f 15,765.85[5], in 1852 f 12,055.29[5]; Rijks verhoogingen in 1853 f 35,446.81[5], in 1852 f 29,102.07[5]. Totaal in 1853 f 128,727.90, in 1852 f 105,686.66[5]. Dus meerder in 1853 f 23,041.23[5].

e. aan *Regten van waarborg op de gouden en zilveren werken* is in 1853, door schatpligtigen in deze Provincie gevestigd, voor *inlandsche* werken eene som van f 1,417.40 betaald, doch zijn uit dit Gewest voor *buitenlandsche* werken geene waarborgregten gestort.

f. aan *Domein-inkomsten* is ontvangen: in 1853 f 24880.71, in 1852 f 24886.02[5], dus minder in 1853 f 5.31[5].

Waterstaat.

Reeds sedert vele jaren is door ingezetenen van de Wijk en Zuidwolde gedurig geklaagd over nadeelen, die aan hunne landen worden toegebragt door het afstroomen van water in den zomer uit de Dedemsvaart, door het zoogenaamde Schotkampsschutje, naar de rivier de Reest. Wij hebben ons tot het doen opheffen van deze naar onze overtuiging allezins regtmatige klagten bij herhaling en ook weder in het vorige jaar gewend tot onze ambtgenooten in de provincie Overijssel, en daarbij verzocht, dat bepaald mogt worden, dat tusschen den 15 April en 1 November niet door gemeld schutje naar de Reest gespuid mogt worden, doch zonder eenig gunstig gevolg, waardoor wij ons verpligt hebben gevonden, voorziening in dezen in te roepen bij het Hooge Gouvernement, welks beslissing wordt ingewacht.

De in de provincie aanwezige kanalen en vaarten, zoo ver zij staan onder het beheer der provinciale Staten, bepalen zich tot de Hoofdvaart van Assen naar Meppel, met de daaraan verbondene Beilervaart, wijken en dwarsdiepen, en tot de Oostermoersche vaart. Deze werken bevinden zich in goeden staat. Het onderhoud is, met uitzondering van dat der wijken en dwarsdiepen, die niet door de provincie worden onderhouden, in de maand Mei van het vorige jaar voor een driejarig tijdvak, ingegaan met 1 Januarij 1853 en eindigende den laatsten December 1855, voor eene som van *f* 16700 aanbesteed. Behalve de kosten van dit onderhoud, voor zoo ver zij ten laste komen van de dienst van 1853, is gedurende dat jaar, voor werken in het onderhoudsbestek niet begrepen nog uitgegeven: Voor noodzakelijke herstellingen aan de Havelterbrug, over de Hoofdvaart *f* 161.33½. Voor het opruimen van ondiepten beneden sommige sluizen, *f* 281.76. Voor het doen vervangen van de ophaalbrug over de Hoofdvaart, de Geeuwenbrug genaamd, door eene draaibrug, *f* 1999.00. Voor eenige andere geringe werken, *f* 107.63. Te zamen *f* 2549.72[5].

Het getal schepen, hetwelk in 1853 het bovenpand der Hoofdvaart is afgevaren, beloopt 4909, en dat de benedenpanden afgekomen 295. Van die van het bovenpand zijn 4181 beladen geweest met turf, 197 met andere voorwerpen, 44 ongeladen, terwijl de bestaande trek- en veerschepen 487 maal gemeld pand zijn afgevaren.

Op de Oostermoersche Vaart bestaat genoegzaam geen scheepvaart.

De afvaartsgelden op de Hoofdvaart hebben in 1853, met inbegrip der 40 opcenten, waarvan de heffing met 1o Januarij 1858 zal vervallen, opgebragt *f* 16833.80½; de recognitien van het regt van voorschutting der veer- en trekschepen *f* 987.50. Onder de eerste som is begrepen een bedrag van *f* 58.50, zijnde ⅙ der pachtsom van het schut in de molenwijk te Smilde, hetwelk in April van het vorige jaar voor den tijd van drie jaren, te rekenen van 1 Mei 1853, voor eene som van *f* 350 is verpacht.

Uit gedane waarnemingen der waterhoogten aan vijf peilschalen op het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart is gebleken, dat de hoogste stand heeft plaats gehad in de maand Januarij, zijnde geweest 0,013 el boven peil, en de laagste in de maand Junij, zijnde 0,257 el onder peil. Het jaar 1853 kenmerkt zich door eenen duurzaam hoogen waterstand op het bovenpand der Hoofdvaart.

Na de voltooijing van de vaart te Hoogeveen naar Meppel, welke in de maand November 1852 voor het gebruik werd opengesteld, heeft de Drentsche Kanaalmaatschappij, door de geldelijke ongelegenheid, waarin zij is gewikkeld, daartoe buiten staat gesteld, aan de uitvoering der overige aan haar geconcessioneerde werken tot hiertoe de hand niet gelegd. Inmiddels heeft in de zomervergadering van 1853 het Bestuur der Maatschappij zich op nieuw aan Uwe Vergadering gewend, met verzoek, dat de Staten mogten medewerken tot wijziging van hare statuten, of anders in het belang der maatschappij eenige nadere opening ter zake mogten geven; in beschikking op welk verzoek de vergadering aan het bestuur heeft te kennen gegeven, tot wijziging van de statuten, en in verband daarmede van de acte van concessie, genegen te zijn in dier voege mede te werken, dat de termijn voor het maken van het zijkanaal naar Coevorden en van de waterleiding naar Beilen, bij de concessie bepaald, werd verlengd met tien jaar, en van het doortrekken der Hoogeveensche vaart tot in de veenen onder Emmen met één jaar, onder voorwaarde evenwel, dat het door de provincie bij besluit van 11 September 1848 no. 8 toegezegde subsidie van *f* 6000 's jaars, gedurende tien jaren, zoo ver het nog onbetaald was, verder niet zou betaald worden, en met bepaling voorts, dat dit voorstel zou zijn vervallen, wanneer het voor 1o Januarij 1854, door de maatschappij niet mogt zijn aangenomen. Deze aanneming niet geschied zijnde, is gevolgelijk het voorstel vervallen. — Wij meenen hier nog te moeten vermelden, dat uit het verslag van het lid van ons collegie, hetwelk is gecommitteerd geweest tot bijwoning van wege de provincie, der 4e gewone vergadering van Deelhebbers in de Maatschappij, op den 30 September l.l. te Meppel gehouden, en van welk verslag ook aan U Mijne Heeren in Uwe bijeenkomst van November daaraanvolgende mededeeling is gegeven, is gebleken, dat in die vergadering is besloten, aan Commissarissen der Maatschappij in het algemeen magtiging te verleenen tot het onderhandelen, zoo met het Rijksbestuur als met de Algemeene Compagnie van 5000 morgens veen te Hoogeveen, tot wijziging van de daarmede respectievelijk aangegane en bij de Maatschappij aangenomene verbindtenissen, ten einde het resultaat daarvan en nadere voorstellen in verband daartoe later aan het oordeel van deelhebbers te onderwerpen.

Het reglement van politie op de kanalen van genoemde Maatschappij, hetwelk in Uwe Vergadering van 21 Mei 1853 werd vastgesteld, is door den Koning, bij besluit van 4 Junij daaraanvolgende no. 52, goedgekeurd en daarna afgekondigd en in werking gebragt.

In 1853 zijn, behalve 1393 kleine of ongemeten vaartuigen, de Hoogeveensche vaart afgevaren: Uit Hoogeveen 5804 vaartuigen, van boven sluis II en III 1377, van boven de Meppeler sluis 2923, totaal 10104. De opbrengst der afvaartsgelden over dat jaar heeft beloopen *f* 23,749,07.

Met de graafwerken van het kanaal, uitgaande uit de Hoofdvaart te Smilde tot in de Noord- en Zuidbarger veenen, waarvoor aan de heeren Klijn c. s. concessie is verleend en thans aan eene naamlooze vereeniging, tot welker oprigting onder de benaming van Drentsche Veen- en Middelkanaal-maatschappij, bij koninklijk besluit van 7 Februarij 1853 goedkeuring is verleend, is in het begin van de maand December ll. een aanvang gemaakt in de gemeente Smilde, ter plaatse waar het kanaal bij de Hoofdvaart aanvangt.

Deze werken zijn voor zooveel de weersgesteldheid het toeliet, gedurende den winter onafgebroken voortgezet, waardoor in een saisoen, in hetwelk anders de verdiensten veelal stilstaan, ruime gelegenheid tot arbeid is verschaft. Dit kanaal, dat de provincie voor een groot gedeelte in het midden zal doorsnijden, zal ongetwijfeld zeer veel tot hare ontwikkeling bijdragen.

In het vorige jaar bleef het wetsontwerp tot het verleenen van een rijks subsidie voor het kanaal van Assen op Groningen, door de Hooge Regering aan de Staten-Generaal ingediend, buiten beraadslaging, en de onzekerheid, waarin dien ten gevolge de voorstellers bleven verkeeren, of het subsidie zou verkregen worden, schijnt de voorname reden te zijn, dat het ontwerp van dit kanaal niet reeds in 1853 tot volledige rijpheid gekomen is.

Reeds meermalen zijn bij Uwe Vergadering in behandeling geweest plannen tot verbetering der afwatering van Coevorden en omgelegene gronden, die echter bij gemis van de daartoe noodige geldmiddelen steeds zonder gevolg gebleven zijn. In 1853 is door de Hooge Regering een nieuw ontwerp aan het Provinciaal Bestuur van Drenthe ingezonden, strekkende, om de beoogde verbetering tot stand te brengen door het rijk, met bijdragen van de provincie en de belanghebbende gemeenten, daar te stellen, door middel van een kanaal van Coevorden naar de groote Vecht bij Ane, in de nabijheid van het bovenpand der Dedemsvaart, hetwelk tegelijk voor de scheepvaart zou worden dienstbaar gemaakt. Ten aanzien van dit ontwerp is in uwe vergadering van Julij 1853 besloten, tot de kosten van het kanaal een subsidie van wege de provincie van *f* 10.000 bij te dragen, benevens onder zekere voorwaarden, eene som van *f* 500 jaarlijks voor het onderhoud. Wij hebben van dit besluit aan de Hooge Regering mededeeling gedaan, zonder dat daarop voor als nog beschikking gevolgd is.

Ook is zoodanige beschikking nog niet ontvangen, schoon inmiddels daarover door het Departement van Binnenlandsche Zaken met ons briefwisseling is gevoerd, ten aanzien van het door dat Departement desgelijks ingezondene plan van verbetering van het Meppelerdiep en van den aanleg van een jaagpad langs hetzelve, waaromtrent in dezelfde vergadering door U is besloten, de uitvoering dezer werken, onder genot van subsidien en onder de verdere voorwaarden in het besluit omschreven, voor rekening van de provincie te nemen.

Beide deze plannen berusten dus nog in behandeling bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

Wegen.

a. *Groote Rijkswegen.* De in de Provincie bestaande groote rijksweg, van de grenzen van Groningen tot die van Overijssel, met den zijtak naar Steenwijk en de daartoe behoorende kunstwerken, zijn in goeden staat van onderhoud. Vooral is dit het geval met het gemacadamiseerde gedeelte, hetwelk bij voortduring in den besten toestand blijft, terwijl ook het begrinde gedeelte, door het uitsluitend gebruik van vergruisde keijen tot deszelfs onderhoud, allengs meer vastheid erlangt.

Door vernieuwing der bestrating van minder goede panden in den weg tusschen Assen en de Punt en in den zijtak naar Steenwijk, zijn deze gedeelten in 1853 weder aanzienlijk verbeterd. *Vervolg hierna.*

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, te Assen.